३१ वा

वार्षिक अहवाल
२०१५-२०१६

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, मर्यादित,अकोला.

३९ वा वार्षिक अहवाल
२०१५-२०१६

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषय	पान क्र.
१.	आमसभेची सुचना	३
२.	संचालकाचा अहवाल	६
३.	सचिवीय अंकेक्षण अहवाल	२४
४.	लेखापरीक्षकांचा स्वतंत्र्य अहवाल	२७
५.	ताळेबंद	३३
६.	नफातोटा पत्रक	३४
७.	ताळेबंदाशी संबंधित अनुसूची	४६

टिप - हा वार्षिक अहवाल, इंग्रजी वार्षिक अहवालाचे भाषांतर करुन तयार केलेला आहे.

विद्यमान संचालक मंडळ	श्री.बिजयकुमार, भाप्रसे	अध्यक्ष
	श्री.रा.वि.गमे, भाप्रसे	व्यवस्थापकीय संचालक
	श्री.विकास व्हि.देशमुख, भाप्रसे	संचालक
	श्री.संजय शामराव धोत्रे (खासदार)	संचालक
	श्री.वल्लभराव तेजराव देशमुख	संचालक
	श्री.विनोद.के.गौर	संचालक
	श्री.संजय.बी.खताळ	संचालक
	श्री.विश्वनाथन मोहन	संचालक
	श्री.संजय के.मेहता	संचालक

लेखा परिक्षक मे.टी.ए.सी.एस.ॲन्ड कंपनी सनदी लेखापाल, नागपुर

श्री.राम ठक्कर ॲन्ड असोशिएटस,सेक्रेटेरीअल ऑडीटर, अकोला

बॅंकर्स बँक ऑफ महाराष्ट्र

पंजीकृत कार्यालय 'महाबीज भवन', कृषिनगर, अकोला.

कार्यकारी अधिकारी	श्री.अशोक एम.अमनकार	महाव्यवस्थापक (प्रशासन)
	श्री.एस.एम.पुंडकर	महाव्यवस्थापक (उत्पादन)
	श्री.संजय ठकरार	महाव्यवस्थापक (वित्त)
	श्री.आर.जी.नाके	महाव्यवस्थापक (विपणन)
	श्री.अे.टी.चोपडे	प्रभारी महाव्यवस्थापक (प्रक्रिया व अभियांत्रिकी)
	श्री.विनय एच.वर्मा	कंपनी सचिव तथा उपमहाव्यवस्थापक (अंकेक्षण)
	श्री.यु.वाय.गावंडे	विभागीय व्यवस्थापक (गुणवत्ता नियत्रंण)

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

नोंदणीकृत कार्यालय, ''महाबीज भवन'' कृषि नगर,
अकोला-४४४ १०४

कंपनी कायदा १९५६ नुसार पंजीकृत संस्था)

(CIN No. U01200MH1976SGC018990)

आमसभेची सूचना

(केवळ महाबीज भागधारकांसाठी)

प्रती,
सर्व सन्माननीय भागधारक,

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या भागधारकांची ३९ वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा ''डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय, कृषिनगर, अकोला ४४४१०४ येथील डॉ. के.आर.ठाकरे सभागृहात, शनिवार दिनांक १७ डिसेंबर २०१६ रोजी दुपारी १.०० वाजता पुढील कार्यवाही पूर्ण करण्यासाठी भरविण्यात येत आहे. सर्व भागधारकांना आमसभेला उपस्थित राहण्याची विनंती करण्यात येत आहे.

<u>सामान्य कार्यवाही</u>

१) महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च, २०१६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता तयार केलेल्या नफातोटा पत्रक व त्या तारखेपर्यंतची स्थिती दर्शविणारे ताळेबंद व त्यावरील संचालकांचे अहवाल आणि लेखा परिक्षकांचे अभिप्राय यावर विचार करणे आणि त्यास मान्यता देणे.

२) महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता असलेल्या तथा दि. २७ सप्टेंबर २०१६ रोजी संपन्न झालेल्या संचालक मंडळाच्या १८४ व्या सभेत महामंडळाच्या भागधारकांसाठी शिफारस केलेला १०% लाभांश देण्यासंबधी विचार करणे व त्यास मान्यता देणे.

संचालक मंडळाच्या आदेशानुसार

(विनय एच.वर्मा)
कपंनी सचिव
तथा उपमहाव्यवस्थापक (अंकेक्षण)
महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या.अकोला

दिनांक- १५/११/२०१६

टिप :

१) ज्यांना सभेत उपस्थित राहण्याची व तेथे मतदान करण्याची अर्हता असेल अशा भागधारकांना प्रतिनिधीमार्फत सभेत उपस्थित राहण्याचा व मतदानाचा हक्क आहे. प्रतिनिधी हा महामंडळाचा भागधारक असणे आवश्यक नाही.

२) मात्र सन्माननीय भागधारकांनी नेमलेल्या प्रतिनिधींना, आमसभेत होणाऱ्या कार्यवाही संबंधीत ठरावांबाबत जर मतदान झाल्यास फक्त मतदानातच भाग घेता येईल. परंतु सभेच्या चर्चेत प्रत्यक्ष सहभागी होण्याचा अधिकार राहणार नाही अथवा सभास्थानी मंचावर येऊन कसल्याही प्रकारचा मुद्दा उपस्थित करता येणार नाही.

३) वार्षिक अहवाल स्वतंत्ररित्या भागधारकांच्या अधिकृत पत्त्यावर पाठविण्यात आलेले आहे. अहवालासोबत प्रतिनिधी नेमावयाचा सर्वसाधारण फॉर्म जोडलेला आहे. प्रतिनिधीत्वाचा फॉर्म, वैध ठरविण्यासाठी त्यावर एक रूपया इतक्या किंमतीचे रेव्हेन्यु स्टॅम्प लावुन त्यावर भागधारकाची स्वाक्षरी असणे अनिवार्य आहे. असे फॉर्म महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालय, महाबीज भवन कृषि नगर, अकोला ४४४ १०४ येथे सभेच्या वेळेच्या ४८ तासांपूर्वी पोहचणे आवश्यक आहे.

४) सभासदांच्या सोयीकरीता अहवालासोबत उपस्थिती पत्रिका संलग्न केली आहे. सभासद / प्रतिनिधींना विनंती करण्यात येते की, उपस्थिती पत्रिकेवर स्वाक्षरी करून सभेच्या ठिकाणी जमा करावी.

५) महामंडळाच्या आमसभेत घोषित केलेले लाभांश सन २००९-१० ,सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२, २०१२-२०१३, २०१३-२०१४ आणि २०१४-२०१५ या सहा वर्षाचे अनक्लेम आहेत. भागधारकांना पुनश्च विनंती की, मुदत संपल्याने स्वतःजवळच राहीलेल्या लाभांश वारंटस्‌ची मुदत वाढवून देण्यासाठी कंपनी सचिव यांचे कार्यालयात, महाबीज भवन कृषिनगर, अकोला या पत्त्यावर संपर्क साधावा. कारण घोषित केलेल्या वर्षापासून ७ वर्षाच्या आत जर भागधारकांनी लाभांश वॉरंटस् वटविले नाही तर, कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १२४ नुसार इन्व्हेस्टर एज्युकेशन आणि प्रोटेक्शन फंडमध्ये हस्तांतरीत करण्यात येईल व त्यानंतर हस्तांतरीत केलेल्या रकमेवर अथवा महामंडळावर कुठलाही हक्क राहणार नाही.

६) भागधारकांना विनंती की, त्यांनी आपल्या पत्त्यातील बदल महामंडळास त्वरीत कळवावा.

७) सभासदांना / सभासदांनी नियुक्त केलेल्या प्रतिनिधींना विनंती करण्यात येते की, वार्षिक सर्वसाधारण सभेला उपस्थित राहतांना वार्षिक अहवाल सोबत आणावा.

८) सभासदास नामनिर्देशन करावयाचे असल्यास अहवालासोबत नामनिर्देशनाचा फॉर्म संलग्न केला असून या सुविधेचा लाभ घ्यावा. सदर फॉर्म पुर्ण माहिती भरून व स्वाक्षरी केल्यानंतर महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालयात महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला येथे पाठविणे आवश्यक आहे.

९) कंपनी कायदा मंत्रालयाच्या हरित पुढाकार योजने अंतर्गत भागधारकास ई-मेल सुविधेप्रमाणे अहवाल प्राप्त करुन घेता येईल. सदरहु भागधारकांनी त्यांचा ई-मेल आयडी कंपनी सचिव कार्यालयास hocs@mahabeej.com या ई-मेल आयडीवर कळविण्यात यावा.

१०) भागधारक KYC अर्ज सोबत जोडण्यात येत आहे. ज्या भागधारकांनी त्यांचे बँक खाते क्रमांकाची माहिती यापुर्वी भरुन दिली नाही. त्यांनी सदर अर्जामध्ये संपुर्ण माहीती भरुन महाबीज मुख्य कार्यालय अकोला येथे पाठवायचा आहे.

११) मृतक भागधारकांच्या वारसदारांना विनंती करण्यात येते की, समभाग संक्रमणाची प्रक्रिया पुर्ण करुन घ्यावी जेणेकरुन त्यांना सभेकरीता हजर राहता येईल.

१२) भागधारक/भागधारक प्रतिनिधी यांनी स्वतःचे सोईप्रमाणे सभेला हजर रहावे.

१३) नोंदणीचा कालावधी सभेच्या दिवशी सकाळी ९.०० ते दुपारी १.०० वाजेपर्यंत राहील.

****

संचालकांचा अहवाल

प्रती,
सर्व सन्माननीय भागधारक

महामंडळाचा ३९ वा वार्षिक अहवाल दि.३१ मार्च २०१६ रोजीची आर्थिक स्थिती दर्शविणारा अंकेक्षीत लेखा अहवाल आपणासमोर ठेवण्यास संचालक मंडळास आनंद होत आहे.

१) वित्तीय उपलब्धीः-

महामंडळाच्या आर्थिक स्थिती बाबत चालु वर्ष आणि मागील वर्षाच्या आकडेवारीचे पुनर्विलोकन खालीलप्रमाणे आहे.

विवरण	३१.०३.२०१६ (रूपयामध्ये)	३१.०३.२०१५(रूपयामध्ये)
घसारा व ॲमोरटायझेशन नफा/तोटा	५१,०४,३५,९४४	४५,५३,०४,४८६
अहवाल वर्षातील घसारा आणि ॲमोरटायझेशन	१०३६२२४७	११९३५०३६
घसारा व ॲमोरटायझेशन नंतरचा निव्वळ नफा/तोटा	५०००७३६९७	४४३३६९४५०
विशेष बाब - -	_____	_____
असामान्य बाबी आणी करपुर्व नफा	५०००७३६९७	४४३३६९४५०
चालु करखर्च	(१८००००००)	(१५५००००००)
कर स्थगीत खर्च	(९८३३४११)	११३८११
सतत चालु असलेल्या कार्यकालावधीचा नफा/तोटा	७६४३१०	(१३०३१२८८)
सामान्य संचीतीला हस्तांतरीत/ समायोजीत केलेला नफा/तोटा	३११००४५९६	२७५४५१९७३
सामान्य भागावरील मुळ प्रतीभाग लाभ	७४३	६५८
सामान्य भागावरील सौम्य लाभ	७४३	६५८

२) लाभांश :-

संचालक मंडळाने आर्थिक वर्ष २०१५-२०१६ या वर्षासाठी रू. १० प्रतीभाग (१० टक्के दराने) निव्वळ लाभांश देण्याची शिफारस केलेली आहे. वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये सभासदांनी लाभांश देण्यासाठी मंजुरी दिल्यास लाभांशावरील करासह रू. ५०.३० लक्ष एवढी रक्कम लाभांश म्हणून देण्यात येईल.

३) व्यावसायीक कृती आणी भविष्यातील संभावना पुनर्विलोकन :-

संचालक मंडळ, महामंडळाची व्यावसायीक कृती आणि भविष्यातील संभावना पुनर्विलोकन बाबतचा तपशिल खालीलप्रमाणे करीत आहे.

बिजोत्पादन :-

अहवाल वर्षामध्ये महामंडळाने ६,९७,८७६ क्विंटल प्रमाणीत/सत्यप्रत बियाणे आणि ६९,८५६ क्विंटल पायाभुत बियाणे भाजीपाला बियाण्यासह अनुक्रमे ७१,५३३ आणि ७,९८९ हेक्टर क्षेत्रावर बिजोत्पादक/ तालुका बिजगुणन केंद्रामार्फत बियाण्याचे उत्पादन केलेले आहे. या एकूण उत्पादीत प्रमाणीत बियाण्यामध्ये तृणधान्य १,९४,४४६ क्विंटल कडधान्य १,४६,५७५ क्विंटल तेलबिया ३,३०,५९१ क्विंटल कापुस व तंतुमय ४,२४३ क्विंटल हिरवळी खत ७,४४४ क्विंटल चारावर्गीय १२,१४९ क्विंटल आणि भाजीपाला २,४२८ क्विंटल बियाण्याचा समावेश आहे. महामंडळाने उतीसंवर्धीत तंत्राद्वारे केळीची रोपे व संकरीत पपईची रोपे तयार करून महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांची गरज पुर्ण करण्याकरीता उत्पादीत केलेली आहेत. सलग क्षेत्रावर बिजोत्पादन कार्यक्रम आयोजीत करण्याकरीता बिजोत्पादकांना प्रोत्साहीत करण्याचे दृष्टीने महामंडळाने तपासणी फी मध्ये १०० टक्के, ७५ टक्के व ५० टक्के सुट बिजोत्पादकांना ग्राम बिजोत्पादन योजने अंतर्गत देण्यात येते. ह्या योजनेमुळे बिजोत्पादकांना चांगला लाभ मिळाला असुन, या योजनेस उत्स्फुर्त प्रतिसाद मिळालेला आहे.

त्याचप्रमाणे महामंडळाने महाबीज बिजोत्पादन ग्राम पुरस्कार योजना जाहीर केली असुन त्या अंतर्गत ज्या गावात ३००० क्विंटल पेक्षा जास्त प्रमाणित बियाणे उत्पादन घेणाऱ्या गांवाचा सुध्दा महाबीज मार्फत पुरस्कार देऊन गौरव करण्यात आला. उच्चत्तम गुणवत्तेचे बियाणे उत्पादीत करण्याचे उद्देशाने बिजोत्पादकांना जाहीर करण्यात आलेल्या अतिरीक्त बियाणे गुणवत्ता प्रोत्साहन रकमेमुळे महामंडळास सोयाबीन, तुर, उडीद, मुग व धान इत्यादी पिकामध्ये उच्चतम उगवणशक्तीचे बियाणे उत्पादन करणे शक्य झालेले आहे. त्याच प्रमाणे उपरोक्त योजनेअंतर्गत बिजोत्पादकांनी कमी निम्मस्तर असलेले कच्चे बियाणे महाबीजला हस्तांतरीत केल्यामुळे प्रक्रिया खर्चामध्ये बचत होऊन उच्चत्तम गुणवत्तेची बियाणे मात्रेमध्ये वाढ झालेली आहे.

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत तृणधान्य आणी कडधान्य बियाण्याची मागणी लक्षात घेता महामंडळाने उडीद व हरभरा या वाणाचे कडधान्य व धान, रब्बी ज्वार या तृणधान्याचे विक्रमी उत्पादन करून बियाणे वितरीत केलेले आहे, यामुळे सदर पिकामध्ये धान व रब्बी ज्वार बियाणे बदलाचे प्रमाणामध्ये वाढ होण्यास मदत झाली तसेच महामंडळाने गळीत कडधान्य व तृणधान्य पिकामध्ये नवीन वाणाचे बियाणे उत्पादन राज्यातील शेतकऱ्यांमध्ये प्रसार होण्याकरीता उपलब्ध करून दिले.

बिजोत्पादनात नवीन वाणाचा समावेश

महामंडळाने अहवाल वर्षात सुधारीत बाजरी धनशक्ती, धान- आर टी एन -५, कर्जत-८, संकरीत धान सहयांद्री-३, सहयांद्री-४, तुर पीकेव्ही-तारा, विपुला,बीडीएन-७११, मुग बिएम-२००३-२, सोयाबीन एमएयुएस-१६२,एमएसीएस-११८८,फुले अग्रणी, एमएयुएस-१५८,जेएस-९५-६०, तीळ जेएलटी-४०८, गहु फुले समाधान, एमएसीएस-६२२२, एमएसीएस-६४७८, एचआय-८६६३ (पोषण), नेत्रावती, डब्ल्युएसएम-१४७२, ऐकेडब्ल्यु-४६२७ रब्बी ज्वार परभणी मोती, परभणी ज्योती, फुले वसुधा, फुले रेवती, फुले अनुराधा, फुले सुचित्रा, करडई पीबीएनएस-१२ ऐकेएस-२०७ आणी हरभरा जॅकी-९२१८, दिग्वीजय, आकाश, पीकेव्ही काबुली-४, कृपा इत्यादी कृषी विद्यापीठाने विकसीत केलेल्या नवीन वाणांचा समावेश केलेला आहे.

बियाणे प्रक्रीया व अभियांत्रिकी

मोठया प्रमाणावर कच्चे बियाण्याची प्रक्रीया करून चांगल्या प्रतीचे बियाणे विपणनाकरीता योग्य वेळी उपलब्ध करून देणे हे मोठे आव्हान महामंडळाने नेहमीच पुर्ण केलेले आहे. अहवाल वर्षात खरीप, रब्बी आणी उन्हाळी हंगामात एकुण १०,३५,०६८ क्विंटल कच्या बियाण्यावर प्रक्रीया करून शेतकऱ्यांना वेळेवर दर्जेदार बियाणे महामंडळाने उपलब्ध करून दिलेले आहे.

अहवाल वर्षामध्ये महाराष्ट्र शासनाने, केंद्र शासन पुरस्कृत “राष्ट्रीय कृषी विकास योजना” अंतर्गत २.९९ कोटी रूपयाचा निधी महामंडळास दिलेला आहे. अहवाल वर्षामध्ये महामंडळाने आष्टा, सातपुर, पाचोरा, लातुर, हिंगोली, परभणी, अकोट, चिखली, खामगाव व वाशिम येथे १,०८,००० क्विंटल क्षमतेचे गोडावुन बांधलेले आहेत व ऑफीस करीता इमारतीचे बांधकाम केलेले आहे आणी भुसावळ जि. जळगाव येथे २०,००० क्विंटल क्षमतेच्या गोडावुनचे बांधकाम अंशतः पुर्ण झालेले आहे. हिंगोली व लातुर येथे बिज प्रक्रीया केंद्राच्या नवीन इमारतीचे व गोडावुनचे बांधकाम डिसेंबर २०१५ पासुन चालु केलेले आहे. या नवीन बांधकाम केलेल्या गोडावुनचा लाभ आष्टा, सातपुर, पाचोरा, लातुर, हिंगोली, परभणी, अकोट, चिखली, खामगाव व वाशिम या भागातील शेतकऱ्यांना बियाणे साठविण्यासाठी होईल.

बिज प्रक्रीया केंद्र शिवणी, तपोवन, जालना, मलकापुर, वाशिम, यवतमाळ, एरंडोल खंडाळा, ढोकी, हिंगोली व इतर केंद्रावरील सद्यस्थितीतील जुन्या मशीनरी बदलुन त्या ठिकाणी नवीन, अद्ययावत मशीनरी जसे क्लीनर, ग्रॅव्हीटी सेपरेटर, सिड कोटींग,पॅकींग व हॅडलींग मशीन राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत मिळालेल्या निधीतुन बसविण्यात आलेल्या आहेत.

खरीप व रब्बी हंगामातील कच्चे बियाण्याची प्रक्रीया नव्याने बसविण्यात आलेल्या यंत्राद्वारे करण्यात आली. महामंडळाच्या अभियंत्यांनी त्यांच्या अनुभवातुन नवीन कल्पना तथा कार्यप्रणाली अंमलात आणुन काही बिज प्रक्रीयेतील कामाचे यांत्रीकीकरण केले, जसे बियाणे पिशव्यामधे भरणे, लेबल छपाई, कन्हेअर, फोर्क लिफ्टर यंत्र इत्यादींचा पुरवठा जास्तीत जास्त बिज प्रक्रीया केंद्रावर केलेला आहे, ज्यामुळे कामगार समस्या सुटण्यासाठी यांत्रीकीकरण होईल. यामुळे प्रक्रीया खर्चात कपात शक्य झाली. बिजोत्पादक शेतकऱ्यांच्या बियाण्यावर प्रक्रीया तथा साठवणुक शास्त्रशुध्द पध्दतीने केल्याजावुन प्रक्रीयेमध्ये बियाण्याची गुणवत्ता सुधारलेली आहे.

महामंडळाच्या स्वतःच्या गोडावुनची बियाणे साठवणुक क्षमता वर्षाला ७,६३,५०० क्विंटलची असुन बियाणे प्रक्रीया क्षमता वाढुन ११,८९,५०० क्विंटल एवढी झालेली आहे. या सोईमुळे संबंधीत बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना त्यांच्या जिल्हास्तरावर महामंडळाच्या गोडावुनमध्ये प्रक्रीयेसाठी बियाण्याची साठवणुक वेळेवर करणे सोईचे झालेले आहे.

अहवाल वर्षामध्ये महामंडळाने अर्थसंकल्पीय नियंत्रण पध्दत यशस्वीरीत्या राबवुन प्रक्रीया खर्चामधे कपात करून बियाणे विक्री किंमतीवर नियंत्रण ठेवुन खाजगी बियाणे कंपण्यासोबत बियाणे मार्केटमध्ये स्पर्धा करीत आहे.

राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत भाजीपाला बिज प्रक्रीया केंद्र एम आय डी सी, अकोला येथे महामंडळ १०,००० क्विंटल क्षमतेचे वातानुकुलीत व आर्द्रतारहीत बियाणे साठवणुक केंद्र तयार करीत आहे. या प्रकल्पाची घोषणा महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री यांनी डिसेंबर २०१४ मध्ये नागपुर अधिवेशनामध्ये केलेली आहे. हा प्रकल्प राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत असुन शासनाचे अनुदान १.८० कोटी रूपये व महामंडळाचे सहाय्य १.८० कोटी रूपये (अंदाजे) राहील. हा सौरउर्जेवर चालणारा वातानुकुलीत व आर्द्रतारहीत बियाणे साठवणुक प्रकल्पाला राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत याबाबतचा NABCONS मुंबई व MEDA पुणे यांनी मुल्यांकन अहवाल सादर केल्यानंतर दि १३.०४.२०१४ रोजी झालेल्या SLSC च्या २१ व्या सभेमध्ये मंजुरी देण्यात आली आणी महामंडळाला राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत १.८० कोटी रूपये मिळालेले आहेत. आम्ही अपेक्षा करतो की, सदरचा प्रकल्प आक्टोबर २०१७ पर्यंत पुर्ण होईल.

बियाणे विपणन

खरीप २०१५ हंगामात महामंडळाने एकुण ४,७५,०७१ क्विंटल बियाणे विक्री केलेली आहे. सदर विक्री एकुण बियाणे उपलब्धतेच्या ९१ टक्के आहे. रब्बी २०१५ हंगामात २,३२,५३९ क्विंटल बियाणे विक्री केलेली आहे. उन्हाळी २०१५-१६ हंगामात महामंडळाने ३७,६८६ क्विंटल बियाण्याची विक्री केलेली आहे. अहवाल वर्षात महामंडळाने एकुण ४६.०६ कोटी रूपये किंमतीचे एकुण ५९,१०९ क्विंटल भाजीपाला, वैरण व हिरवळीचे बियाणेची विक्री केलेली आहे. महामंडळ योग्य

नियोजन,वेळेवर बियाणे उपलब्धता, व रास्त बियाणे किंमत याद्वारे मोठया प्रमाणावर बियाणे विक्रीचे उद्दिष्ट साध्य करू शकते.सन २०१५-१६ या वर्षामध्ये महामंडळाने एकुण ८,०४,४०५ क्विंटल बियाण्याची विक्री केलेली आहे.

भारत सरकारचे राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा मोहीमे अंतर्गत धान, गहु, व कडधान्य या पिकाचा निवडक जिल्हयामध्ये पुरवठा केलेला आहे तसेच खरीप २०१५ हंगामात भात, तुर, मुंग, उडीद व सोयाबीन या वाणाचे १३,८०६ क्विंटल व रब्बी २०१५ हंगामात गहु आणी हरभरा या वाणाचे एकुण १,२२,७३३ क्विंटल बियाण्याचा पुरवठा केलेला आहे. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा मोहीम (भरडधान्य) अंतर्गत महामंडळाने खरीप २०१५ हंगामात २३ क्विंटल, रब्बी २०१५ हंगामात ३,६५५ क्विंटल ज्वार बियाण्याची विक्री केलेली आहे. NMOOP या योजनेअंतर्गत महामंडळाने खरीप २०१५ हंगामात ११,७८७ क्विंटल, सोयाबीन बियाणे रब्बी २०१५ हंगामात २६८ क्विंटल करडई बियाण्याचा पुरवठा केलेला आहे. महामंडळाने वेगवेगळया योजनेअंतर्गत १,५२,२७२ क्विंटल बियाण्याचा पुरवठा केलेला आहे.

गुणवत्ता नियंत्रण

अहवाल वर्षात एकुण ३५,६५० नमुने प्रयोगशाळेमध्ये तपासण्याकरीता घेतलेले आहेत. सुधारीत कापुस, मुंग,उडीद, बाजरा, संकरीत ज्वार, मका, गहु, करडई भाजीपाला बियाणे यांचे १२५३ नमुने बियाणे शुध्दता तपासण्यासाठी महाराष्ट्र व इतर राज्यातुन घेतलेले आहेत.

सोयाबीन बियाण्याचे उगवणशक्ती बाबतच्या तक्रारीस आळा घालण्याचे दृष्टीकोनातुन उन्हाळी २०१२ हंगामापासुन सोयाबीन बियाण्याची क्षेत्रीय उगवण चाचणी घेण्यात येत आहे. याशिवाय यावर्षी स्क्रीन साईज ९ x ६४ ऐवजी ८ x ६४ करण्यात आलेला असुन बियाण्यांच्या उगवणी बाबत कोणतीही तक्रार महामंडळाला प्राप्त झालेली नाही.

४) साहीत्य बदल व कंपनीच्या आर्थिक स्थितीवर प्रभाव पाडणारे घटक व बांधीलकी.

कंपनीच्या आर्थिक स्थितीवर प्रभाव पाडणारे कोणतेही विशेष बदल या वर्षात घडुन आलेले नाहीत.

५) उर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञान उपयोग, परकीय चलन कमाई व खर्च.

उर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञान उपयोग, परकीय चलन कमाई व खर्च संबंधीत माहीती कंपनी अधिनियम कलम १३४ (३) (एम) नुसार कंपनी कायदा २०१३ अंतर्गत व कंपणी खाते नियम २०१४ च्या नियम ८ (३) अंतर्गत खालील प्रमाणे दिलेले आहेत.

उर्जा संवर्धन

संचालक मंडळ नेहमी उर्जेचे संवर्धन करण्यासाठी सर्व प्रयत्न करते. महामंडळ नैसर्गीक उर्जेला प्रोत्साहन देण्यासाठी विवीध प्रक्रीया केंद्राचे ठिकाणी LED दिवे व सौर उर्जेचा वापर करीत आहे. महामंडळ बिज प्रक्रीया करण्याच्या नवीन यांत्रीकीकरण आणि निरीक्षणाचा अभ्यास करून उर्जा बचत करण्याकरीता प्रयत्नशिल आहे.

नवीन तंत्रज्ञानाचा अनुकुल समावेश

महामंडळाने वेळोवेळी संशोधन व विकास विभागाअंतर्गत विपणनाच्या आवश्यकतेनुसार उच्चतम बियाण्याची निर्मीती केलेली आहे. त्यामध्ये संकरीत कापुस, तृणधान्य पिके, डाळी आणि भाजीपाला बियाण्याचा समावेश आहे. सध्या आम्ही स्वतःचे बि.टी. कापुस बियाणे विकसीत करण्यासाठी प्रगत टप्यावर आहोत.

विदेशी मुद्राविनीमय

१) विदेशी मुद्रा प्राप्ती रू ०.००
२) विदेशी मुद्रा खर्च रू ०.००

कामकाजाबाबत तथा आर्थिक वर्षाशी संबंधीत नफा तोटा पत्रक हे खरे व वस्तुनिष्ठ स्वरूप प्रकट करेल.

(क) संचालकांनी कंपनी कायद्याअंतर्गत आवश्यक असलेले लेखे ठेवण्याबाबत काळजी घेतलेली आहे, जेणे करून महामंडळाची मालमत्ता सुरक्षीत राहील तथा अपहार अनियमीतता होणार नाही व झाल्यास उघडकीस येईल.

(ड) संचालकांनी वार्षिक लेखे प्रचलीत पध्दतीनुसार तयार केलेले आहेत.

(इ) संचालकांना सर्व कायदे व तरतुदी नुसार अशा प्रणालीवर पुरेशा आणि प्रभावीपणे कार्य होते याची खात्री करण्यासाठी योग्य प्रणाली कार्यान्वीत केली आहे.

१५) दुय्यम, संयुक्त, आणी सहाय्यक कंपनी

महामंडळ हे नॅशनल सिड कॉर्पोरेशन लि. या कंपनीची सहाय्यक कंपनी असुन या कंपनीने महामंडळाचे ३५.४४ टक्के समभाग धारण केलेले आहेत व सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात यामध्ये कोणताही बदल नाही.

१६) ठेवी

अहवाल वर्षात महामंडळाने कोणत्याही ठेवी स्विकारलेल्या नाहीत किंवा ठेवीचे नुतणीकरण केलेले नाही.

१७) स्वतंत्र संचालकाची घोषणा

महामंडळावर कोणतेही स्वतंत्र संचालक नसल्यामुळे ते सादर करण्यात आलेले नाही.

१८) लेखापरीक्षा समिती

संचालक मंडळाने कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १७७ च्या तरतुदीनुसार लेखापरीक्षा समितीच्या रचनेला मान्यता दिलेली आहे.या समितीमध्ये स्वतंत्र संचालक असणे आवश्यक असुन संचालकाची नियुक्ती झाल्यानंतर लेखापरीक्षा समीती कार्यान्वीत होणार. या नियुक्ती संबंधी सुचना राज्य शासनाला त्यांचे मत घेण्याकरीता सादर करण्यात आलेली आहे.

१९) समभाग

समभाग परत घेणे

अहवाल वर्षात महामंडळाने कोणतेही समभाग विकत घेतलेले नाहीत.

सामान्य समभाग

अहवाल वर्षात महामंडळाने कोणतेही सामान्य समभाग वाटप केलेले नाहीत.

बोनस समभाग

अहवाल वर्षात महामंडळाने कोणतेही बोनस समभाग वाटप केलेले नाहीत.

कर्मचारी समभाग पर्याय योजना

महामंडळाने कर्मचाऱ्यांसाठी कोणतीही समभाग पर्यायी योजना प्रदान केलेली नाही.

२०) अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण

महामंडळाच्या महत्वपुर्ण व्यवसाय प्रक्रीयेवर नियंत्रण ठेवण्याकरीता, वित्तीय अहवालाअंतर्गत नियंत्रण तसेच क्रियात्मक नियंत्रण हे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण आराखड्यामध्ये आहे. महामंडळाच्या व्यवसायाला संरक्षीत करण्यासाठी व बदलत्या पर्यावरणाबाबत कमीतकमी जोखीम स्विकारणे निर्णय क्षमता विकसीत करणे व चांगले व्यवस्थापण याबाबत महामंडळाने अंतर्गत नियंत्रण पध्दतीचा अराखडा तयार केलेला आहे.

वित्तीय विवरणाच्या संदर्भात अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली संबंधी विस्तृत बाबी खालीलप्रमाणेः

अ) महामंडळाचे कार्यव्यवस्था मान्य केलेल्या धोरणानुरूप चाललेली आहे काय, याबाबत तपासणी करीता महामंडळाने

अंतर्गत अंकेक्षकाची नियुक्ती केलेली आहे.

ब) महामंडळ काही कालावधीच्या अंतराने नियमित साठा तपासणी करीत आहे, आणि

क) व्यवसायावर परीणामकारक नियंत्रण ठेवण्यासाठी, लबाडी आणि चुका शोधुन काढण्यासाठी, लेख्या संबधीच्या रेकॉर्डमध्ये अचुकता आणण्यासाठी आणि संबंधीत वित्तीय माहीती वेळेवर तयार करण्यासाठी महामंडळाने संबंधीत पक्ष व्यवहार धोरण व्हीसल ब्लोअर पॉलीसी आणि इतर धोरणांचा अवलंब केलेला आहे.

२१) महीला लैंगीक छळ (प्रतीबंध बंदी आणि तक्रार निवारण) कायदा २०१३ अंतर्गत प्रगटीकरण

अहवाल वर्षात महीला लैंगीक छळ (प्रतीबंध बंदी आणि तक्रार निवारण) कायदा २०१३ अंतर्गत कोणताही गुन्हा दाखल करण्यात आलेला नाही.

कृतज्ञता :-

अहवाल वर्षातील उपलब्धी ही महामंडळाचे अधिकारी व कर्मचारी यांच्या प्रामाणीक व सर्वकष प्रयत्नांचे फळ आहे. या व्यतीरीक्त निम्ननिर्देशीत संस्था व कंपनी प्रती संचालक मंडळ कृतज्ञता व्यक्त करीत आहे.

- केंद्र सरकार व महाराष्ट्र सरकार यांच्या सातत्याने असणाऱ्या पाठींबा व मार्गदर्शनाबाबत.
- राज्य बिज प्रमाणीकरण संस्था.
- राष्ट्रीय बिज निगम व अन्य बिज निगम तसेच देशातील सर्व कृषी विद्यापीठे .
- आयसीएआर व इक्रीसॅट यांच्या बहुमोल पाठींब्याबाबत.
- माझे गत व वर्तमान संचालक मंडळावरील सहयोगी यांनी दिलेल्या पाठींब्याबाबत व मार्गदर्शनाबाबत.
- महामंडळाचे बँकर्स.
- महामंडळाचे अंकेक्षक व वकील यांच्या सहकार्या बाबत.
- जे सातत्याने आमच्या शक्तीचे स्त्रोत राहीले आहेत असे बिजोत्पादक, बियाणे विक्रेते,आमच्या बियाण्याच्या मार्काचे प्रस्तुतकर्ते व आश्रयदाते या सर्वांचे.
- महामंडळाचे भागधारक की ज्यांनी वार्षीक सर्वसाधारण सभेमध्ये महामंडळ वर्षानुवर्षे करीत आलेल्या अथक प्रयत्नांना प्रोत्साहन दिले व विश्वास आणी पाठींबा व्यक्त केला.

संचालक मंडळाच्या वतीने व करीता

स्थान :- मुंबई (बिजयकुमार, भा.प्र.से.)
दिनांकः- २७/०९/२०१६ अध्यक्ष

वैधानिक लेखापरीक्षकाच्या अहवालबाबत स्पष्टीकरण
संचालक मंडळाच्या अहवालास पुरक परिशिष्ट
वैधानिक लेखा अहवालावर भागधारकांना उत्तर
आर्थिक वर्ष २०१५-२०१६

निरिक्षण क्र.	उत्तर
महत्वाच्या बाबी १.	महामंडळाच्या बँक खात्यात जमा झालेली रक्कम ज्याच्या जमा कर्ताची ओळख झाली नाही. बँकाकडून याबाबतची माहीती मागीतलेली आहे. याबाबतचा खुलासा टिपणी क्र. २४ (ix) मध्ये दिलेला आहे.
महत्वाच्या बाबी २.	रिझर्व बँक ऑफ इंडीयाने चेक ची मुदत ३ महिन्यासाठी केल्यामुळे मुदत बाह्य धनादेशाची रक्कमेमध्ये वाढ झाली आहे. याची पुनरावृत्ती टाळण्यासाठी व्यवस्थापनाने RTGS पध्दतीने पेमेंट सुरु केले आहे. ज्यांचे चेक मुदत बाह्य झालेले आहे, त्यांच्याकडून बँक खात्याची माहीती प्राप्त करुन RTGS द्वारे पेमेंट करण्यात येईल. देयता नसलेल्या रकमेबाबत लेखा पुस्तकात योग्य ती नोंद घेण्यात येईल.
महत्वाच्या बाबी ३.	तपासणी / अर्ज / नोंदणी शुल्क या खात्याची जुळवणी करुन आणि देयता नसलेल्या रकमेबाबत लेखा पुस्तकात योग्य ती नोंद घेण्यात येईल.
महत्वाच्या बाबी ४.	नोंद घेण्यात आली. मुल्यवर्धीत कराच्या सेट ऑफ / परताव्याची रक्कम अल्प आहे. व ती पुढील वित्तीय वर्षात सातत्याने घेण्यात येत आहे. तरी सुचविल्याप्रमाणे लेखा पध्दतीमध्ये चालू वर्षात बदल करण्यात येईल.
महत्वाच्या बाबी ५.	महामंडळाने जबाबदार अधिकारी / कर्मचारी यांच्या विरुध्द विभागीय चौकशी सुरु केलेली आहे. आणि महाबीज कर्मचारी पतसंस्थेकडून वसूली प्रगती पथावर आहे. याबाबतचा खुलासा टिपणी क्र. २४ (iii) मध्ये दिलेला आहे.
महत्वाच्या बाबी ६.	संचालक मंडळाने सीएसआर मध्ये करावयाचे कार्य चालू वित्तीय वर्षात करण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. सदर बाबतचा खुलासा कायद्यातील तरतूदी प्रमाणे संचालक मंडळाच्या अहवालामध्ये परिशिष्ट - १ मध्ये दिलेला आहे.
मुद्दा क्र. २ (फ)	IFC Mannual तयार करण्याबाबत योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.
मुद्दा क्र.१ (क) लेखा अहवालचा परिशिष्ट - अ	मागील काही वर्षापासून या मालमत्तेवर कोणतेही लोन घेतलेले बाकी नाही. जमीनीची मुळ कागदपत्रे घेण्याकरीता कार्यवाही सुरु केली आहे. पं.दे.कृ.वि. तसेच महाराष्ट्र शासन यांच्याशी याविषयी पाठपुरावा करुन त्या मुद्दाचे निवारण करण्यात येईल.

(बिजयकुमार, भा.प्र.से)
अध्यक्ष

परीशिष्ट - १

संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) बाबत विवरण :-

महामंडळ हे समाजघटकांचा सामाजीक व आर्थिक विकासाबाबत कटीबध्द असुन ही संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) धोरणाअंतर्गत अंगीकारलेली आहे. शिक्षणाकरीता प्रोत्साहन, आरोग्याची काळजी, गरीबी आणी कुपोषन, उपासमारी निर्मुलन, पिण्याकरीता शुध्द पाण्याची उपलब्धता, पर्यावरणीय शाश्वतता व समतोल, ग्रामीण विकास, महामंडळातील या संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) बाबत कार्ये आहेत.

१.संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) समीतीचे गठन :-

१- आरक्षीत	स्वतंत्र संचालक
२- श्री संजय एस धोत्रे	सभासद
३- श्री वल्लभराव टी देशमुख	सभासद

स्वतंत्र संचालकाची नियुक्ती करण्याबाबत महाराष्ट्र शासनास त्यांचे मत देण्याबाबत पत्र दिलेले आहे. ही बाब शासनाकडून निर्णय यावयाचा आहे.

२. मागील तीन आर्थीक वर्षातील सरासरी नफा रूपये ५४८७ लाख

३. संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करीता निश्चीत खर्च रूपये ११० लाख

४. अहवाल वर्षामध्ये संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) अंतर्गत केलेला खर्च खालीलप्रमाणे.

अ) आर्थिक वर्षामध्ये केलेला एकुण खर्च - महामंडळाने संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करीता रू. २०,३६,७१४/- खर्च केलेले आहे.

ब) सन २०१५-१६ या वर्षामध्ये खर्च न झालेली रक्कम- रूपये ८९,६३,२८६/-

क) आर्थिक वर्ष २०१५-१६ मध्ये खर्च झालेल्या रकमेचा तपशिलः-

१	सीएसआर प्रकल्प किंवा निश्चित केलेली कार्ये	चक्राकार विभाजक (Spiral Separator) खरेदी किमतीवर ५० टक्के सुट देवुन शेतकऱ्यांना वितरीत केले.
२	प्रकल्प क्षेत्र	शेतकऱ्यांमध्ये / बिजोत्पादकांमध्ये व्यवसायीक व उत्कृष्ट शेती व्यवस्थापन कौशल्य क्षमता निर्माण करणे.

परीशिष्ट - १

संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) बाबत विवरण :-

महामंडळ हे समाजघटकांचा सामाजीक व आर्थिक विकासाबाबत कटीबध्द असुन ही संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) धोरणाअंतर्गत अंगीकारलेली आहे. शिक्षणाकरीता प्रोत्साहन, आरोग्याची काळजी, गरीबी आणी कुपोषन, उपासमारी निर्मुलन, पिण्याकरीता शुध्द पाण्याची उपलब्धता, पर्यावरणीय शाश्वतता व समतोल, ग्रामीण विकास, महामंडळातील या संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) बाबत कार्ये आहेत.

१.संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) समीतीचे गठन :-

१- आरक्षीत	स्वतंत्र संचालक
२- श्री संजय एस धोत्रे	सभासद
३- श्री वल्लभराव टी देशमुख	सभासद

स्वतंत्र संचालकाची नियुक्ती करण्याबाबत महाराष्ट्र शासनास त्यांचे मत देण्याबाबत पत्र दिलेले आहे. ही बाब शासनाकडून निर्णय यावयाचा आहे.

२. मागील तीन आर्थीक वर्षातील सरासरी नफा रूपये ५४८७ लाख

३. संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करीता निश्चीत खर्च रूपये ११० लाख

४. अहवाल वर्षामध्ये संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) अंतर्गत केलेला खर्च खालीलप्रमाणे.

अ) आर्थिक वर्षामध्ये केलेला एकुण खर्च - महामंडळाने संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करीता रू. २०,३६,७१४/- खर्च केलेले आहे.

ब) सन २०१५-१६ या वर्षामध्ये खर्च न झालेली रक्कम- रूपये ८९,६३,२८६/-

क) आर्थिक वर्ष २०१५-१६ मध्ये खर्च झालेल्या रकमेचा तपशिलः-

१	सीएसआर प्रकल्प किंवा निश्चित केलेली कार्ये	चक्राकार विभाजक (Spiral Separator) खरेदी किमतीवर ५० टक्के सुट देवुन शेतकऱ्यांना वितरीत केले.
२	प्रकल्प क्षेत्र	शेतकऱ्यांमध्ये / बिजोत्पादकांमध्ये व्यवसायीक व उत्कृष्ट शेती व्यवस्थापन कौशल्य क्षमता निर्माण करणे.

३	प्रकल्प किंवा कार्यक्रम स्थानिक क्षेत्र किंवा राज्य जेथे प्रकल्प किंवा कार्यक्रम राबविण्यात आला	महाराष्ट्र राज्य
४	प्रकल्प किंवा कार्यक्रम निहाय बजेट	सन २०१४-२०१५ करीता रु.९४,८७,६००/- आणि सन २०१५-२०१६ करीता रु.१,१०,००,०००/-
५	प्रकल्पावर केलेला खर्च १) प्रकल्प व कार्यक्रमावरील प्रत्यक्ष खर्च २) इतर खर्च	सन २०१४-२०१५ या वर्षात रु. ४,४९,०००/- आणि सन २०१५-२०१६ करीता रु. मध्ये २०,३६,७१४/-
६	अहवाल वर्षात खर्च न झालेली एकत्रीत रक्कम	सन २०१४-२०१५ रु. ९४,८७,६००/- say रु. ९५,००,०००/- (-) रु. ४,४९,०००/- अखर्चीत रक्कम रु. ९०,५१,०००/- सन २०१५-२०१६ रु. १,१०,००,०००/- (-) रु. २०,३६,७१४/- अखर्चीत रक्कम रु. ८९,६३,२८३/- या बाबत जलयुक्त शिवार या करीता जिल्हाधिकारी यांना प्रस्ताव पाठविलेले आहेत.
७	या कामाची अंमलबजावणी करणाऱ्या एजन्सी मार्फत प्रत्यक्ष खर्च	सन २०१४-२०१५ मध्ये रु. ४,४९,०००/- आणि सन २०१५-२०१६ मध्ये रु. २०,३६,७१४ / प्रत्यक्षात कंपनी मार्फत खर्च करण्यात आलेला आहे.

५.कमी खर्चाबाबतचे स्पष्टीकरण :-

महामंडळ अहवाल वर्षात संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करीता बजेटमध्ये असलेली रक्कम खर्च करु शकले नाही. महामंडळ या रकमेच्या खर्चाकरीता प्रकल्प व कार्यक्रमाच्या बाबी शोधत आहे व ही अखर्चीत रक्कम अशा प्रकल्पावर खर्च करेल.

६. आम्ही संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) धोरणाचा पाठपुरावा व देखरेख करीत आहोत की ज्यायोगे या बाबीचे धोरण व उद्दिष्ट साध्य करता येईल.

परीशिष्ट - २

फॉर्म नं. एम जी टी - ९

वार्षिक अहवालाचे निष्कर्ष

आर्थिक वर्ष समाप्ती दि. ३१.०३.२०१६ रोजी

(कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम ९३(३) च्या अनुषंगाने आणी कंपनी (व्यवस्थापन व प्रशासन) २०१४ च्या नियम १२ (१) नुसार)

१- नोंदणी आणी इतर तपशिलः-

१.	नोंदणी क्र./संख्या	U०१२००MH१९७६SGC०१८९९०
२.	नोंदणी दिनांक	२८ एप्रील १९७६
३.	कंपनीचे नाव	महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादीत
४.	कंपनीचा वर्ग/उपवर्ग	राज्य सरकार कंपनी
५.	नोंदणीकृत कार्यालयाचा पत्ता व संपर्काचा तपशिल	" महाबीज भवन " कृषीनगर, अकोला-४४४१०४
६.	कंपनी सुचीबध्द आहे काय?	नाही
७.	नोंदणी व हस्तांतर एजन्सीचा नाव,पत्ता व संपर्क नंबर	लागु नाही.

२- महामंडळाचा मुख्य व्यवसाय व कार्य :-

महामंडळाची एकुण उलाढाल १० टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक असलेल्या व्यवसाय व कार्याबाबत माहीती खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	मुख्य उत्पादन/सेवांचे विवरण	उत्पादन व सेवांचा एनआयसी कोड	महामंडळाच्या उलाढालीची टक्केवारी
१	बियाणे उत्पादन, प्रक्रीया आणि विपणन	६८१०	१०० टक्के

३- दुय्यम सहाय्यक सहकारी कंपणीधारकांचा तपशिलः-

अ.क्र.	कंपणीचे नाव व पत्ता	सीआयएन	धारक/दुय्यम /सहाय्यक	समभागाची टक्केवारी	लागु कलम
१	नॅशनल सिड कॉर्पोरेशन	U७४८९९DL१९६३PLC००३९१३	सहाय्यक	३५.४४	

४- समभाग धारकांचा आकृतीबंध (समभाग भांडवल वर्गवारी समभागाची टक्केवारी)

१. समभागधारक वर्गवारी

समभाग धारकांचा वर्ग	वर्षाच्या सुरूवातीला असलेली समभागाची संख्या				वर्षाच्या शेवटी असलेली समभागाची संख्या				वर्षात बदललेली टक्केवारी
	अभौतिक	भौतिक	एकुण	एकुण टक्केवारी	अभौतिक	भौतिक	एकुण	एकुण टक्केवारी	
अ) प्रवर्तक									
१) भारतीय									
अ) वैयक्तीक	-----	५३११२	५३११२	१२.७०	-----	५३११२	५३११२	१२.७०	लागु नाही
ब) केंद्र सरकार / केंद्र सरकारची कंपनी	-----	१४८३३०	१४८३३०	३५.४४	-----	१४८३३०	१४८३३०	३५.४४	लागु नाही
क) राज्यसरकार	-----	२०५०००	२०५०००	४९.००	-----	२०५०००	२०५०००	४९.००	लागु नाही
ड) संस्था / महामंडळ	-----	०	०		-----	०	०		लागु नाही
इ) बँका/ वित्तीय संस्था	-----	०	०		-----	०	०		लागु नाही
फ) इतर	-----	१२००३	१२००३	२.८६	-----	१२००३	१२००३	२.८६	लागु नाही
एकुण अ (१)	-----	४१८४४५	४१८४४५	१००	-----	४१८४४५	४१८४४५	१००	लागु नाही
२) विदेशी									
अ) अनिवासी व्यक्ती	-----	०	०	०	-----	०	०	०	लागु नाही
ब) इतर व्यक्ती	-----	०	०	०	-----	०	०	०	लागु नाही
क) संस्था / महामंडळ	-----	०	०	०	-----	०	०	०	लागु नाही
ड) बॅका /वित्तीय संस्था	-----	०	०	०	-----	०	०	०	लागु नाही
इ) इतर	-----	०	०	०	-----	०	०	०	लागु नाही
एकुण (अ) २	-----	०	०	०	-----	०	०	०	लागु नाही
एकुण प्रवर्तक भागधारक									
अ-१ + अ-२	-----	४१८४४५	४१८४४५	१००	-----	४१८४४५	४१८४४५	१००	लागु नाही

ब) प्रवर्तक									
१) संस्था									
अ) म्युचुअल फंड		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
ब) बॅंक / संस्था		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
क) केंद्र सरकार		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
ड) राज्य सरकार		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
इ) जोखीम भांडवली फंड		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
फ) विमा कंपण्या		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
ग) एफआयआय		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
ह) विदेशी जोखीम भांडवली फंड		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
इतर		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
एकुण ब-१		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
२) गैर संस्था									
अ) कार्पोरेट संस्था									
१) भारतीय		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
२) विदेशी		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
ब) वैयक्तीक									
१) रु. एक लाखापर्यंत भाग धारण केलेले वैयक्तीक भागधारक		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
२) रु. एक लाखापेक्षा जास्त भाग धारण केलेले		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
वैयक्तीक भागधारक		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
क) इतर		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
एकुण ब - २		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
एकुण ब-१ + ब-२ क) जीडीआर व एडीआर यांच्या		०	०	०		०	०	०	लागु नाही
ताब्यातील भाग एकुण अ+ब+क		४१८४४५	४१८४४५	१००		४१८४४५	४१८४४५	१००	लागु नाही

२) प्रवर्तक भागधारक

अ. क्र.	भागधारकाचे नाव	वर्षाच्या सुरुवातिला भागधारण			वर्षाच्याशेवटी भागधारण			वर्षातील बदलाचे प्रतीशत प्रमाण
		भागाची संख्या	कंपणीच्या भागाची टक्केवारी	भागावरील तारण/प्रभार टक्केवारी	भागाची संख्या	कंपणीच्या भागाची टक्केवारी	भागावरील तारण/प्रभार टक्केवारी	
१	महाराष्ट्रशासन	२०५०००	४९.००	लागु नाही	२०५०००	४९.००	लागु नाही	निरंक
२	नॅशनल सिड कार्पोरेशन	१४८३३०	३५.४४	लागु नाही	१४८३३०	३५.४४	लागु नाही	निरंक
३	कृषी विद्यापीठे	१२००३	२.८६	लागु नाही	१२००३	२.८६	लागु नाही	निरंक
४	शेतकरी	५३११२	१२.७०	लागु नाही	५३११२	१२.७०	लागु नाही	निरंक
	एकुन	४१८४४५	१००.००		४१८४४५	१००.००		

३) प्रवर्तकांच्या भागधारणामधील बदल (बदल नसेल तर स्पष्ट करा)

अक्र	दिनांक	शेरा	भागांची संख्या	वर्षामधे संचीत भाग धारण	
				भागांची संख्या	कंपनीच्या एकुण भागाची टक्केवारी
निरंक					

४) उच्चतम श्रेणीतील पहील्या दहा भागधारकांचा आकृतीबंध (प्रवर्तक, संचालक, जीडीआर,एडीआर या धारकांव्यतीरीक्त)

अक्र	दिनांक	शेरा	भागांची संख्या	वर्षामधे संचीत भाग धारण	
				भागांची संख्या	कंपनीच्या एकुण भागाची टक्केवारी
काही नाही					

५) संचालक व व्यवस्थापणातील वरीष्ठ व्यक्ती यांनी धारण केलेले भाग

अक्र	नाव	भागांची संख्या	वर्षामधे संचीत भाग धारण	
			भागांची संख्या	कंपनीच्या एकुण भागाची टक्केवारी
१	श्री संजय शामराव धोत्रे	१५	१५	०.००१
२	श्री वल्लभराव तेजराव देशमुख	३	३	०.००१

५) ऋणबध्दता

महामंडळावरील व्याजासहीत कर्ज थकीत/मिळविलेले परंतु शोधनदेय नसलेले.

विवरण	ठेवी वगळता सुरक्षीत कर्ज	असुरक्षीत कर्ज	ठेवी	एकुन ऋणबध्दता
वर्षाच्या सुरूवातीला ऋणबध्दता अ) मुळ रक्कम ब) व्याज देय परंतु अशोधीत	१२४९३३४१७	नाही	नाही	१२४९३३४१७
क) व्याज प्राप्त परंतु देय नाही				
एकुन अ+ब+क	**१२४९३३४१७**	**नाही**	**नाही**	**१२४९३३४१७**
आर्थिक वर्षामध्ये ऋणबध्दता बदल — वाढ — घट	१७८५४७४६७	नाही	नाही	१७८५४७४६७
आर्थीक वर्षाचे शेवटी ऋणबध्दता १ मुळ रक्कम २ व्याज देय परंतु अशोधीत ३ व्याज प्राप्त परंतु देय नाही	३०३४८०८८४	नाही	नाही	३०३४८०८८४
एकुन १+२+३	**३०३४८०८८४**	**नाही**	**नाही**	**३०३४८०८८४**

६) संचालक आणि व्यवस्थापणातील वरीष्ठ व्यक्ती यांना दिलेले मानधन

अ) व्यवस्थापकीय संचालक/पुर्णवेळ संचालक/किंवा व्यवस्थापक यांना दिलेले मानधन

अक्र	आर्थिक मानधनाचा तपशिल	व्यवस्थापकीय संचालक/पुर्णवेळ संचालक/ किंवा व्यवस्थापक यांचे नाव	एकुण रक्कम
१	एकुण सकल वेतन अ) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७(१) तरतुदीनुसार वेतन. ब) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७(१) तरतुदीनुसार इतर प्राप्ती क) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७(१) तरतुदीनुसार वेतनाऐवजी इतर लाभ.	श्री ए.बी. उन्हाळे	१६.५४ लाख
२	सामान्य पर्याय	—	—
३	सामान्य पारीश्रमीक	—	—
४	कमीशन लाभाचे प्रतीशत इतर	—	—
	एकुण अ		१६.५४ लाख
	कायद्यानुसार कमाल मर्यादा	—	—

ब) इतर संचालकांचे मानधन

अक्र	मानधनाचा तपशिल	संचालकाचे नाव			एकुन रक्कम
१	स्वतंत्र संचालक –बोर्ड समीती सभा उपस्थिती शुल्क – कमीशन –इतर चार्जेस	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
	एकुन १	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
२	इतर अकार्यकारी संचालक –बोर्ड समीती सभा उपस्थिती शुल्क – कमीशन –इतर चार्जेस	१) श्री संजय एस. धोत्रे २) श्री व्ही टी देशमुख			४५०० १२०००
	एकुण २				१६५००
	एकुण ब) १+२				१६५००
	संचालकाचे एकुण मानधन				**१६५००**
	कायद्याप्रमाणे मर्यादा				मर्यादेच्या आत

क) व्यवस्थापकीय संचालक/पुर्णवेळ संचालक/व्यवस्थापक यांचे व्यतीरीक्त इतर व्यवस्थापणातील व्यक्तींना दिलेले मानधन

अक्र	मानधनाचा तपशिल	संचालक/व्यवस्थापकाचे नांव	एकुन रक्कम
१	वेतन	विनय वर्मा, कंपनी सचिव	७,६२,९४६

६) दंड / शिक्षा / आपसी समझोत्याने मिटविलेले गुन्हे

प्रकार	कंपनी कायद्याचे कलम	विस्तृत विवरण	दंड/शिक्षा /आपसी समझोता शुल्क	न्यायालयाचे नाव	अपील
अ– महामंडळ					
दंड	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
शिक्षा	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
आपसी समझोता	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
ब) संचालक					
दंड	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
शिक्षा	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
आपसी समझोता	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
क) इतर अधिकारी					
दंड	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
शिक्षा	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
आपसी समझोता	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही

परीशिष्ट – ३
संचालक मंडळाच्या बैठकीसंबंधी माहीती

संचालक मंडळ

सद्यस्थितीत संचालक मंडळावर ०९ संचालक आहेत.

अहवाल वर्षामधे संचालक मंडळावरील खालील संचालक निवृत्त झाले.महामंडळाच्या प्रगतीसाठी त्यांनी दिलेला बहुमुल्य पाठींबा, दिलेल्या सेवा,मार्गदर्शन इत्यादी बाबत महामंडळ त्यांचे आभार मानते.

अक्र	नांव	पदनाम	नियुक्तीची तारीख	निवृत्तीची तारीख
१	डॉ. सुधीर कुमार गोयल, भा.प्र.से.	अध्यक्ष	०१.०३.२०११	३०.०६.२०१५
२	श्री.डी.एस.राजुरकर, भा.प्र.से	व्यवस्थापकीय संचालक	२७.०७.२०१५	०७.०९.२०१५
३	श्री.आर.के.माथूर	नियुक्त संचालकNSC	२०.०९.२०११	२६.०९.२०१५
४	श्री एम.एम. शर्मा	नियुक्त संचालकNSC	०८.०३.२०१३	२१.१२.२०१५

सन २०१५–१६ या वर्षात नियुक्त संचालक

अक्र	संचालकाचे नाव	पदनाम	नियुक्तीची तारीख
१	श्री दिनेश कुमार जैन, भा.प्र.से.	अध्यक्ष	३०.०६.२०१५
२	श्री व्ही.के.गौर	नियुक्त संचालक	१७.०८.२०१५
३	श्री संजय के. मेहता	नियुक्त संचालक	२६.०९.२०१५
४	श्री विश्वनाथन मोहन	नियुक्त संचालक	२१.१२.२०१५

संचालक मंडळ सभा

अहवाल २०१५–१६ या वर्षात संचालक मंडळाच्या खालीलप्रमाणे ४ सभा झाल्या

अक्र	संचालक मंडळ सभा क्र.	दिनांक	ठिकाण
१	१७९ वी सभा	२० जुन २०१५	अकोला
२	१८० वी सभा	२६ सप्टेंबर २०१५	अकोला
३	१८१ वी सभा	२१ डिसेंबर २०१५	नागपुर
४	१८२ वी सभा	३० मार्च २०१६	मुंबई

संचालक मंडळाच्या बैठकीसाठी उपस्थिती

अक्र	संचालकाचे नाव	संचालक मंडळ सभा-४	उपसमिती सभा १७	मागील ३८ व्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेकरीता उपस्थिती दि.३१डिसेंबर २०१५
		उपस्थिती	उपस्थिती	उपस्थिती
१	डॉ.सुधीरकुमार गोयल,भा.प्र.से.	१	लागु नाही	लागु नाही
२	श्री.दिनेशकुमार जैन, भा.प्र.से.	३	लागु नाही	अनुउपस्थित
३	श्री विकास व्ही देशमुख भा.प्र.से.	१	लागु नाही	उपस्थित
४	श्री डी एस राजुरकर, भा.प्र.से.	लागु नाही	२	लागु नाही
५	श्री ए. बी. उन्हाळे, भा.प्र.से.	४	१५	उपस्थित
६	श्री संजय एस धोत्रे, खासदार	३	५	उपस्थित
७	श्री व्ही. टी. देशमुख	३	१५	उपस्थित
८	श्री व्ही. के. गौर CMD NSC	नाही	लागु नाही	अनुउपस्थित
९	श्री एम. एम. शर्मा	नाही	लागु नाही	अनुउपस्थित
१०	श्री आर. के. माथुर	नाही	नाही	लागु नाही
११	श्री एस. बी. खताळ	२	लागु नाही	अनुउपस्थित
१२	श्री व्ही. मोहन	नाही	लागु नाही	लागु नाही
१३	श्री संजय के. मेहता	२	३	उपस्थित

फॉर्म नं ए ओ सी –२

(कंपनी कायदा कलम १३४, उपकलम ३ च्या क्लॉज (एच) आणि कंपनी (लेखा) नियम २०१४, च्या नियम ८ (२) अन्वये)

कंपणी अधिनियम २०१३ च्या कलम १८८ (१) नुसार महामंडळाने संबंधीत पक्षाशी केलेले करार/व्यवहार/व्यवस्था व सलगी तत्वावर केलेल्या व्यवहारांचे निवेदन

१. सलगी न करण्याच्या तत्वावर केलेले करार किंवा व्यवस्था किंवा व्यवहारांचा तपशिल – नाही
२. सलगी तत्वावर केलेले करार किंवा व्यवस्था किंवा व्यवहारांचा तपशिल:–

अक्र	तपशिल	विवरण
१	संबंधीत पक्षाचे नाव आणी नातेसंबंधाचा प्रकार	श्री व्ही टी देशमुख, संचालक श्री बी. व्ही. देशमुख नातेवाईक श्री डी. व्ही. देशमुख नातेवाईक
२	करार/व्यवस्था/व्यवहारांचा प्रकार	बियाणे खरेदी
३	करार/व्यवस्था/व्यवहारांचा कालावधी	एक वर्ष
४	करार किंवा व्यवस्था किंवा व्यवहारांचे ठळक वैशिष्टे व किंमत	सन २०१५–१६ मधे रू. ३.४१ लाख चे बियाणे खरेदी
५	संचालक मंडळाच्या मान्यतेचा दिनांक	लागु नाही
६	अग्रीम राशीचे शोधन केले असल्यास	लागु नाही

संचालक मंडळाच्या वतीने व करीता

स्थान - मुंबई
दिनांक - २७/०९/२०१६

(बिजयकुमार, भा.प्र.से.)
अध्यक्ष

सचिवीय अंकेक्षण अहवाल

दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता

(कंपनी अधिनियम,२०१३ च्या कलम २०४(१) आणी कंपनी (व्यक्तीची नियुक्ती आणी मानधन) नियम२०१४ च्या नियम ९ अनुसार

प्रती,
मा.सभासद
महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या.
अकोला.

आम्ही महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या. या कंपनीचे सचिवीय अंकेक्षण केलेले आहे. ज्यांनी वैधानिक तरतुदीचे पालन चांगल्या प्रमाणे केलेले आहे. सचिवीय अंकेक्षण, आम्हाला पुरविण्यात आलेल्या सर्व बाबींचे योग्य मुल्यांकन/वैधानीक पुर्तता आणि त्यावरील आमचे मत अशा पध्दतीने करण्यात आले आहे.

महामंडळाचे रेकॉर्ड, दस्तऐवज, इतीवृत्त रजिष्टर, नमुने आणी भरलेली विवरणे याची आम्ही केलेली तपासणी आणि सचिवीय अंकेक्षणादरम्यान महामंडळाने, त्यांच्या अधिकाऱ्यांनी, एजंट व अधिकृत प्रतीनिधी यांनी पुरविलेली माहीती, या आधारे आम्ही याद्वारे विधान करतो की, दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणारे ऑडीट वर्षामध्ये महामंडळाने निम्ननिर्देशीत यादीप्रमाणे वैधानीक तरतुदींची पुर्तता केलेली आहे. आणी महामंडळामध्ये योग्य संचालक मंडळ प्रक्रीया आणी त्याच्या पुर्ततेची योग्य व्यवस्था आहे. त्यासंबंधीचा आमचा अहवाल खालीलप्रमाणे आहे.

दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षामध्ये महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाने ठेवलेले रेकॉर्ड, दस्तऐवज,इतीवृत्त रजिष्टर, नमुने आणी भरलेली विवरणे याची आम्ही केलेली तपासणी कायद्याच्या तरतुदी प्रमाणे केलेली आहे.

आम्ही महामंडळास लागु असलेल्या कायद्याच्या संबंधीत तरतुदींची पुर्तता केल्याची बाब महामंडळाच्या संबंधीत विभागाने दिलेल्या पुर्तता प्रमाणपत्रावर आधार मानुन तपासलेली आहे.

(i) कंपनी अधिनीयम,२०१३ (अधिनियम) आणी त्या अंतर्गत असलेले नियम

(ii) इतर कायदे विशेषतः लागु असलेले

- उपदान शोधन अधिनियम,१९७२
- कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणी किरकोळ तरतुदी अधिनियम,१९५२
- बियाणे अधिनियम
- सेवा कर
- कारखाने अधिनियम,१९४८
- पाणी (प्रदुषण नियंत्रण आणी प्रतीबंध) अधिनियम,१९७४ त्या अंतर्गत असलेले नियम

- हवा (प्रदुषण नियंत्रण आणी प्रतीबंध) अधिनियम,१९८१ त्या अंतर्गत असलेले नियम
- व्यापारी मुद्रा अधिनियम,१९९९
- वजन व मापे कायदा
- महीला लैंगीक छळ (प्रतीबंध बंदी आणी तक्रार निवारण) कायदा २०१३
- औद्योगिक वाद निवारण कायदा

अहवाल वर्षामध्ये महामंडळाने निम्ननिर्देशीत बाबींव्यतीरीत वर नमुद केल्यानुसार सर्वच अधिनियम,नियम,कायदे, मार्गदर्शक बाबी, मानकं , इत्यादींच्या तरतुदींचे पुर्णपणे पालन केलेले आहे.

१. बोनस अधिनियमाच्या तरतुदीप्रमाणे महामंडळ वेतन किंवा भृतीच्या ८.३३ टक्के बोनस रकमेचे शोधन करते. मात्र या बोनस शोधनाबाबत या अधिनियमाच्या **अ** आणी **ब** नमुन्याप्रमाणे ठेवण्यात येणारे रजिस्टर्स आम्हाला तपासणी करीता उपलब्ध करून देण्यात आलेले नाहीत, त्यामुळे या अधिनियमाप्रमाणे शोधन केलेले किमान बोनस पुरेसे आहे किंवा या अधिनियमाप्रमाणे कमाल बोनस देण्याची गरज आहे यावर भाष्य करण्यास आम्ही असमर्थ आहोत.

२. कंपनी अधिनीयम,२०१३ च्या कलम १३५ नुसार महामंडळाने सामुदायीक सामाजीक जबाबदारी समीतीचे (सीएसआर कमीटी) गठन केलेले आहे सामुदायीक सामाजीक जबाबदारी, धोरणाला संचालक मंडळाने अहवाल वर्षात मंजुरी दिलेली आहे. मात्र अधिनियमातील या कलमाममध्ये नमुद केलेली रक्कम सामुदायीक सामाजीक जबाबदारी वर या वर्षात महामंडळाने खर्च केलेली नाही.

३. कंपनी अधिनीयम,२०१३ च्या कलम १०८ च्या तरतुदीनुसार या वर्षात महामंडळाने इलेक्ट्रानिक साधनांद्वारे मतदान घेतलेले नाही.

४. कंपनी अधिनीयम,२०१३ च्या कलम १७७ च्या तरतुदीनुसार, संचालक मंडळाने या वर्षात ऑडीट समीती च्या रचनेला मंजुरी दिलेली आहे. मात्र समीतीचे कामकाज स्वतंत्र संचालकाच्या नियुक्तीनंतरच चालु होईल, की ज्याच्या नावाचा प्रस्ताव राज्य शासनाला पाठविलेला असुन याबाबत शासनाच्या सुचना व मताची प्रतीक्षा आहे.

५. कंपनी अधिनीयम,२०१३ च्या कलम १७८ च्या तरतुदीनुसार, संचालक मंडळाने या वर्षात '' निर्मीती नामनिर्देशन आणी मानधन समीती'' (फॉर्मेशन नॉमीनेशन ॲन्ड रिम्युनरेशन कमीटी) च्या रचनेला मंजुरी दिलेली आहे.मात्र समीतीचे कामकाज स्वतंत्र संचालकाच्या नियुक्तीनंरच चालु होईल, की ज्याच्या नावाचा प्रस्ताव राज्य शासनाला पाठविलेला असुन याबाबत शासनाच्या सुचना व मताची प्रतीक्षा आहे.

६. सचिवीय मानक (एस एस-१) परीच्छेद ७.४ प्रमाणे संचालक मंडळाच्या सभेचे इतीवृत्त पुर्ण करणे, संचालक मंडळाच्या अथवा समीतीच्या सभेमध्ये झालेल्या निर्णयाला अंतीम स्वरूप देण्याबाबत इतीवृत्ताचा मसुदा १५ दिवसाचे आत सर्व संबधींताकडे पाठवायला पाहीजे, मात्र महामंडळामध्ये इतीवृत्ताचा मसुदा संचालक मंडळाच्या अथवा समीतीच्या पुढील बैठकीमधे मंजुर करून घेण्यात येतो.

कार्यासंबंधीची चांगली पध्दत/रीत हयाबाबत दिलेल्या सुचना :

आम्ही केलेल्या अंकेक्षण प्रक्रीये दरम्यान, महामंडळाला लागु असलेले नियम व कायदे यातील तरतुदींचे योग्य रीतीने पाठपुरावा आणि पुर्तता करण्याकरीता संचालक मंडळासमोर हया बाबी स्वतंत्रपणे त्यांच्या माहीतीसाठी व मंजुरीसाठी सादर करून त्याची अंमलबजावणी करणे ही चांगली पध्दत आहे, या बाबत आम्ही सुचना दिलेल्या आहेत.आम्ही पुढील अहवाल सादर करतो की,

संचालक मंडळाची रचना आर्टीकल ऑफ असोशिएशन च्या तरतुदीनुसार करण्यात आली आहे व महामंडळ पदसीध्द (एक्स-ऑफीसीओ)नियुक्त्या याच तरतुदीनुसार करत आहे. महामंडळाने स्वतंत्र संचालकाच्या नियुक्तीचा प्रस्ताव राज्य शासनाला पाठविलेला असुन याबाबत शासनाच्या सुचना व मताची प्रतीक्षा आहे. आढावा कालावधीत काही प्रसंगी संचालक मंडळाच्या रचनेत आर्टीकल ऑफ असोशिएशन च्या तरतुदीनुसार बदल घडुन आले, आणी याबाबत आवश्यक्तेनुसार कंपनी कायद्यानुसार अहवाल देण्यात आले, काही घटनांमध्ये अतीरीक्त शुल्क भरून विवरण दाखल करण्यात आले.

संचालक मंडळाच्या ठरलेल्या सभेपुर्वी सभेची सुचना व विषयसुची संचालकांना सात दिवसापुर्वी, पोष्टाने, ई मेलद्वारे आणी अस्तीत्वात असलेल्या पध्दतीद्वारे विषयसुचीवर संचालक मंडळाचे सभेपुर्वी त्यांचेकडुन माहीती, सुचना काही स्पष्टता मागविण्याकरीता व त्याचा सभेमध्ये योग्य सहभाग रहावा या करीता पाठविण्यात येते.

सभेचे इतीवृतामध्ये बहुमताने घेतलेले निर्णय व सभासदांची संबंधीत विषयावरील मतभिन्नतेचा समावेश करण्यात येतो.

आम्ही अहवाल सादर करतो की, महामंडळाला लागु असलेल्या विविध नियम, कायदे, मार्गदर्शक बाबी यांची पुर्तता करण्यात येते, आमचे मत आहे की, विविध नियम, कायदे, मार्गदर्शक बाबी यांच्या तरतुदींची पुर्तता ही भिन्न अधिकारीणी व विभाग यांचेमार्फत समर्थपणे व्हावी, केंद्रीभुत पध्दतीपेक्षा विकेंद्रीत पध्दतीचा अवलंब केल्यास याचा प्रभाव व पुर्तता वेळेवर होईल.

आम्ही अहवाल सादर करतो की, अंकेक्षण कालावधीत विविध नियम, कायदे, मार्गदर्शक बाबी आणि निश्चीत मानके याच्या अनुषंगाने महामंडळामध्ये कोणतीही मोठी घटना / कृती व्यावसायीक बाबीतुन घडलेली नाही.

ठिकाण- अकोला
दि. १४.१०.२०१६

स्वाक्षरी
राम ठक्कर ॲन्ड असोसीएटस्
FCS No.७४५२
CP No. ४९०३

लेखा परिक्षकांचा स्वतंत्र अहवाल

प्रति,
सन्माननीय सभासद,
महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या. अकोला

वित्तीय विवरणाबाबत अहवाल

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या. यांचे दि. ३१मार्च २०१६ रोजीचा ताळेबंद व संलग्न वर्ष अखेराचे नफा-तोटा पत्रक, कॅश फ्लो स्टेटमेंट व महत्वपुर्ण लेखा धोरण आणि इतर विवरणात्मक माहीतीचे अंकेक्षण केलेले आहे.

वित्तीय विवरणाबाबत व्यवस्थापणाची जबाबदारी

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३४ (५) नूसार कंपनीचे संचालक मंडळ हे आर्थिक निवदेनासंबंधी जबाबदार आहे. कंपनी कायद्यातील कलम १३३ अंतर्गत व कंपनी (खाते) नियम २०१४ च्या नियम ७ आणि भारतीय सनदी लेखापालच्या संस्थेने विहीत केलेल्या पध्दती मानकांनूसार महामंडळाची वास्तविक स्थिती दर्शविणारे वित्तीय विवरण पत्रक, नफा तोटा पत्रक व कॅश फ्लो, स्टेटमेंट (तरते भांडवल पत्रक) तयार करण्याची संपूर्ण जबाबदारी महामंडळाच्या संचालक मंडळाची आहे. व यामध्ये महामंडळाची मालमत्ता सुरक्षित ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातून व आर्थिक गैरव्यवहार प्रतिबंध करणे व ते शोधून काढण्याकरीता कायद्यातील तरतूदीप्रमाणे आवश्यक असलेले लेख्यासंबंधित कागदपत्रे योग्य लेखाधोरण निवडणे, व लागू करणे उचित व समाधानकारक अंदाज घेणे आणि अंतर्गत नियंत्रणाच्या दृष्टीने रुपरेखा तयार करणे, कार्यन्वित करणे व त्यांची देखरेख करणे, तसेच लेखे योग्य व संपूर्णपणे आणि वित्तीय विवरणे जी की महामंडळाची आर्थिक स्थिती दर्शवणारी व चुकीच्या भाष्यापासून मुक्त आहेत, नुकसान किंवा चुकीमुळे असे अंतर्गत नियंत्रण योग्य रितीने कार्यान्वित ठेवणे.

लेखा परीक्षकांची जबाबदारी

आमची जबाबदारी कंपनीच्या वित्तीय विवरणावर अंकेक्षणाच्या आधारे मत प्रदर्शीत करण्यापूरती मर्यादित ठरते.

आम्ही कंपनी अधिनियमाच्या तरतुदी व त्या अंतर्गत असलेले नियम आणि लेखा व अंकेक्षणाची निश्चीत मानके याचा आधार घेवुन अंकेक्षण अहवाल तयार केलेला आहे.

आम्ही कायदा कलम १४३ (१०) अंतर्गत मानकानुसार लेखापरीक्षण केले. वित्तीय विवरणपत्रे चुकीच्या भाष्यापासुन मुक्त आहेत हे अंकेक्षण मानकानुसार योजना करुन तपासणी करण्याची जबाबदारी आमची आहे.

वित्तीय वितरण पत्रकामध्ये नमूद असलेल्या रकमांचा व खुलाश्यांबद्दल अंकेक्षण पध्दतीप्रमाणे पुरावा घेणे हे अंकेक्षण प्रक्रियेत समाविष्ट आहे. लेखापरिक्षण करत असतांना वित्तीय विवरणात होणाऱ्या चुकीच्या नोंदी, फसवणूक व त्रुटीमुळे असलेल्या धोक्याचे आकलन करण्याकरीता योग्य पध्दतीचा वापर करणे हे लेखापरिक्षकांच्या निर्णयावर अवलंबून असते. या धोक्याचे आकलन करतांना, अंतर्गत, वित्तीय नियंत्रण जे कि कंपनीच्या आर्थिक विवरण तयार करण्याच्या दुष्टीकोनातून निगडीत आहे. आणि योग्य व चुकिच्या भाष्यापासून मुक्त आहे व लेखापरिक्षा प्रक्रिया करण्याकरीता अनुरुप आहे, असे गृहीत धरावे लागते. परंतु कंपनीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची प्रभावशिलता हा उद्देश हेतू नाही आहे. लेखापरिक्षामध्ये कंपनीने प्रयोग केलेल्या लेखांकन पध्दती तसेच महत्वपुर्ण लेखा अनुमानांच्या तर्क व वित्तीय विवरणाच्या खरा व योग्य दृष्टीकोन याची खात्री करुन घेणे यामध्ये समाविष्ट आहे.

आम्हाला विश्वास आहे की, वित्तीय विवरणाला आधार प्रदान करण्यासाठी पुरेशी व योग्य लेखा पुरावे आम्हाला प्राप्त झाले आहे.

मत :-

आमच्या मते व आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे महत्वाच्या बाबीसोबत वाचन करतांना, वित्तीय विवरणपत्रे कंपनी कायद्यांतर्गत आवश्यक ती माहीती देतात. व त्याचप्रमाणे लेखांकनाच्या भारतातील मानकांनुसार कंपनीची वास्तवस्थिती प्रगट करतात.

अ) ३१ मार्च २०१६ चे कंपनीचे ताळेबंद
ब) नफा व तोटा बाबतीत वर्षातील नफा हा त्याच वर्षाच्या शेवटच्या तारखेपर्यंत आहे.
क) तरते भांडवल (कॅश फ्लो) च्या बाबतीत ते समाप्त होणाऱ्या वर्षाकरीता आहे.

महत्वाच्या बाबी

आम्ही खालील बाबीकडे लक्ष वेधु इच्छीतोः

बँक खात्यात जमा झालेली रक्कम, ज्याच्या जमाकर्ताची माहिती अप्राप्त

बॅक खात्यात जमा एकुण रक्कम रूपये १२,७४,३१२/- ची त्वरीत जुळवणी करून घ्यावी.

मुदत बाहय धनादेश खातेः

या खात्यात जमा एकुण रक्कम रूपये ३,१५,५८,७८६/- ची त्वरीत जुळवणी करून घ्यावी.

तपासणी / अर्ज / नोंदणी शुल्कः

या खात्यात जमा एकुण रक्कम रूपये ६२,७४,५३६/- ची त्वरीत जुळवणी करून घ्यावी.

मुल्यवर्धीत करः

मुल्यवर्धीत कर बाबतची लेख्यांची पध्दती योग्य नाही, नफा-तोटा पत्रकामध्ये हा खर्च आकारलेला आहे. मुल्यवर्धीत कराचे अंकेक्षणानंतर संबंधीत विभागाकडुन सेट ऑफ रक्कम परत मिळाल्यानंतर उत्पन्न म्हणून दाखविण्यात आले आहे.यापेक्षा मुल्यवर्धीत कराचा सेट ऑफ ची रक्कम संबंधीत खरेदी वर्षामध्ये लेखांकीत करण्यात यावी.

फसवणुक / अपहारः

सन २०१४-१५ या वर्षात अपहार करण्यात आली. असे दिसले की, रू. १८,१८,१८०.०० रूपयाचे चेक शेतकऱ्यांना वितरीत करण्यासाठी देण्यात आले मात्र सदर चेकवर खाडातोड करून ते महाबीज कर्मचारी सहकारी पतसंस्थेच्या खात्यात जमा करण्यात आले. ही रक्कम त्या खात्यातुन काढण्यात आली. सदर प्रकरण अंतर्गत चौकशिमध्ये प्रलंबीत आहे व त्याचा अहवाल अप्राप्त आहे.

सामुदायीक सामाजीक जबाबदारीवरील खर्चः

महामंडळाने सीएसआर अंतर्गत ठरविल्यानुसार जरूरीप्रमाणे खर्च केलेला नाही.

कंपनी अधिनियम,२०१३ च्या तरतुदीप्रमाणे महामंडळाने सीएसआर अंतर्गत रु.१,१०,००,०००/- खर्च करावयाचा होता. परंतु केवळ रूपये २०,३६,७१४/- खर्च केलेला आहे. याखर्चामध्ये रू.८९,६३,२८६/- कमतरता आहे. मागील वर्षी सुध्दा सीएसआर अंतर्गत कमी खर्च केलेला होता. महामंडळाने अशी अखर्चीत रक्कम पुढे घेतलेली नाही.

वरील बाबी संदर्भात आमच्या अभिमतामध्ये कोणताही बदल होत नाही.

इतर विधी व नियमितता बाबत अहवालः

१. कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १४३(११) अनुषंगीत कंपनी (ऑडीटर्स रिपोर्ट) २०१६ नुसार जी तपासणी झाली तथा जे स्पष्टीकरण प्राप्त झाले त्या आधारावर परिशिष्ट ३ व ४ स्पष्टीकरण परिशीष्ट -अ प्रपत्रात देण्यात येत आहे.

२. अधिनियम १४३ (३) नूसार खालील प्रमाणे भाष्य करण्यात येत आहे.

अ) अंकेक्षणाकरीता आवश्यक असणारी सर्व माहीती व स्पष्टीकरण आम्ही मिळविली आहे.

ब) आमच्या मते, कायद्यानुसार व आमच्या परिक्षणाप्रमाणे आवश्यक असणारी लेखा पुस्तके कंपनीने ठेवली आहेत.

क) आमच्या परिक्षणानुसार लेखापुस्तके ताळेबंद, नफातोटा पत्रक व कॅश फ्लो परस्परांशी जुळतात.

ड) महत्वाच्या बाबी सोबत वाचतांना लेखा मांनकाने विहीत केलेल्या कंपनी लेखा नियम २०१४ कलम १३३ व नियम ७ अन्वये ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक, व कॅश फ्लो परस्परांशी जुळतात.

इ) संचालकाकडून लिखीत स्वरुपात प्रगटीकरण व जे संचालक मंडळात स्विकृत झाले आहे, त्या अन्वये महामंडळाचे कोणतेही संचालक दिनांक ३१ मार्च २०१६ रोजी कंपनी कायदा २०१३ कलम १६४ व उपकलम (२) नुसार संचालक म्हणून नेमणुकीस अपात्र ठरत नाहीत.

फ) महामंडळाच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणालीवर परिणामकारक नियंत्रण ठेवण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण मॅन्युअल तयार करीत असल्याची माहीती आम्हाला दिलेली आहे. त्यामुळे याबाबत आम्ही कोणतेही विधान करीत नाही.

ज) लेखा परिक्षण अहवालामध्ये समाविष्ट केलेल्या इतर बाबी आणि आमच्या मते आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाचे आधारे

१) कंपनीने आपल्या आर्थिक विवरणात आर्थिक परिस्थीतीवर प्रलंबीत दावे प्रगटीकरण केले आहे. (टिपणी १५)

२) कंपनीने कोणतेही डेरीव्हेटिव व दिर्घकालीन करार केले नाही. व त्याबद्दल कोणतेही नुकसान नाही अशी सूचना केलेली आहे.

३) गुंतवणुकदाराचा सुरक्षा निधी हस्तांतरण करण्यात कंपनीने विलंब केला नाही.

टीएसीएस ॲन्ड कंपनी करीता
सनदी लेखापाल

दि.२९.०९.२०१६
नागपुर

एस चित्रा पिलै भागीदार
सभासद क्र.१०४१४५
फर्म नं. ११५०६४ डब्ल्यु

लेखा परिक्षक अहवालाबाबतचे परिशिष्ट - अ

(आमच्या याच तारखेच्या अहवालास अनुसरुन)

कंपनीच्या ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी परिच्छेद ६ मध्ये उल्लेख केला आहे.

लेखा परिक्षणा दरम्यान आम्हाला मिळालेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाचे आधारावर व उपलब्ध पुराव्याच्या विवक्षीत नमुना तपासणीच्या आधारावर खालील प्रमाणे भाष्य करण्यात येत आहे.

१. अ) महामंडळाने स्थावर मालमत्तेचे मात्रा, स्थळ व संपुर्ण माहिती दर्शविणारी योग्य पुस्तके ठेवली आहेत.

ब) आम्हाला मिळालेल्या माहीतीनुसार स्थावर संपत्तीची प्रत्यक्ष भौतीक तपासणी नियमीतपणे व्यवस्थापनाकडून होत असते व आम्हास दिलेल्या माहितीचा आधारे अशा तपासणीमध्ये कोणत्याही त्रृटी निदर्शनास आलेल्या नाहीत.

(क) अचल संपत्तीच्या मालकी हक्काचे दस्तऐवज महामंडळाच्या नावे आहेत, तरी काही बाबतीत तृटी असुन त्याची वैधानिक/तांत्रीक पुर्तता प्रक्रीया प्रलंबीत आहे, त्यासंबंधीचे विवरण खालीलप्रमाणेः

बिज प्रक्रीया केंद्र परभणी या संपत्तीचे मालकी हक्काचे मुळ दस्तऐवज स्टेट बॅंक ऑफ इंडीया, रामदासपेठ अकोला येथे कॅश क्रेडीट लिमीट संदर्भात दुय्यम सुरक्षीतता म्हणुन जमा केलेले आहेत. आम्हाला दिलेल्या माहीती नुसार ही कॅश क्रेडीट लिमीट महामंडळ वापरत नाही. सदरची कॅश क्रेडीट लिमीट रद्य झालेली आहे आणि म्हणून या संपत्तीचे मालकी हक्काचे मुळ दस्तऐवज बॅंकेकडून परत घेण्यात यावे.

बिज प्रक्रीया केंद्र मलकापुर या संपत्तीचे मालकी हक्काचे मुळ दस्तऐवज स्टेट बॅंक ऑफ इंडीया, मुख्यशाखा अकोला येथे कॅश क्रेडीट लिमीट संदर्भात दुय्यम सुरक्षीतता म्हणुन जमा केलेले आहेत. आम्हाला दिलेल्या माहीती नुसार ही कॅश क्रेडीट लिमीट महामंडळ वापरत नाही. सदरची कॅश क्रेडीट लिमीट रद्य झालेली आहे आणि या संपत्तीचे मालकी हक्काचे मुळ दस्तऐवज बॅंकेकडून परत घेण्यात यावे.

दि. १.१.१९७८ रोजी महामंडळाने ३० वर्षाकरीता पंजाबराव कृषी विद्यापीठ, अकोला यांचेकडून भाडेपट्टयावर संपत्ती घेतलेली आहे. हा भाडेपट्टा नुतणीकरणासाठी सन २००९ मधे प्रस्ताव पाठविलेला आहे, आम्हाला दिलेल्या माहीतीनुसार हा प्रस्ताव मंत्रालयामधे प्रलंबीत आहे. रेकॉर्डची तपासणी केली असता या संबंधीचा सन २००८ मधील पत्रव्यवहारानुसार महामंडळाने ही संपत्ती कायमस्वरूपी खरेदी करण्याचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी यांना पाठविलेला असुन या संबंधीचे शोधन रू.१८,८९,३००/- केलेले आहे.या प्रस्तावाची व शोधनाबाबतची सद्यस्थिती स्पष्ट नाही.

२. अ) अहवाल वर्षामध्ये साठयाची प्रत्यक्ष भौतीक तपासणी व्यवस्थापणाने केलेली आहे. आमच्या मते अशी नियमित कालांतराने करण्यात येणारी तपासणी योग्य आहे.

ब) आमच्या मते व्यवस्थापनाने आणि आम्हास देण्यात आलेल्या स्पष्टीकरणाच्या आधारे प्रत्यक्ष साठा तपासणीची जी पध्दती अनुसरलेली आहे, ती महामंडळाच्या व्यवहाराचे स्वरुप व आवाका लक्षात घेता योग्य व पुरेशी आहे.

(क) महामंडळाने साठ्याबाबतचे योग्य ती पुस्तके ठेवली आहेत. आम्हाला दिलेल्या माहीती आणि स्पष्टीकरणाच्या आधारे साठा तपासणीमध्ये कोणत्याही त्रृटी दिसुन आल्या नाहीत.

३. कंपनी अधिनियम,२०१३ च्या कलम १८९ अंतर्गत महामंडळाने अशी कुठल्याही कंपनी व्यापारी (फर्मस) व व्यक्तींना तारणावर व विना तारणावर कुठल्याही स्वरुपात कर्ज देण्यात आलेले नाही.

४. आमच्या मते व आम्हाला दिलेल्या माहीती आणि स्पष्टीकरणाचे आधारावर महामंडळाने कर्ज, गुंतवणुक, हमी आणि सुरक्षा या संदर्भात कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १८५ आणि १८६ नुसार पुर्तता करणे आवश्यक आहे असे व्यवहार केलेले नाही.

५. महामंडळ लोकांमधुन कोणत्याही ठेवी स्विकारत नाही, त्यामुळे रिझर्व बँक ऑफ इंडियाने निर्गमीत केलेली, मार्गदर्शक तत्वे आणि कंपनी अधिनियम ,२०१३च्या कलम ७३ ते ७६ मधील संबंधीत तरतुदी आणि कंपनी (ठेवी स्विकारणे) नियम, २०१५ च्या तरतुदी महामंडळास लागु होत नाहीत.

६. कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १४८ (१) नूसार आवश्यक असलेले परिव्यय रेकॉर्ड ठेवण्याकरिता भारत सरकारने नमूद केले नाही.

७. अ) आमच्या मते आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे अहवाल वर्षात देय असलेले वैधानिक व्यय जसेकी कर्मचारी भविष्य निधी गुंतवणूकदाराची सुरक्षा निधी, आयकर, कर्मचारी राज्य विमा, संपत्ती कर, सेवा कर, विक्री कर, आयात कर, अबकारी कर आणि देय असलेले वैधानिक कर राशीचा भरणा नियमित स्वरुपात संबंधीत भारतातील प्राधिकरणाकडे केलेला आहे.

ब) आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार आम्ही केलेल्या रेकॉर्डच्या तपासणीनुसार आयकर, विक्रीकर, संपत्ती कर, सेवा कर, उत्पादन कर, अबकारी कर याबाबतची कोणतेही देय राशी खाली नमुद केलेल्या बाबी व्यतीरीक्त जमा केलेली रक्कम वादग्रस्त नाही.

अधिनियमाचे नांव	देयतेचा प्रकार	वादग्रस्त रक्कम (रुपयामध्ये)	कालावधी	वाद प्रलंबीत असलेले न्यायाधिकरण
मुंबई विक्री कर अधिनियम	विक्री कर देयता	२,८३,९१,०४५	१९८७-२००५	उच्च न्यायालय, मुंबई
मध्यप्रदेश कर अधिनियम	नियम ५२ प्रमाणे दंड	१२,७७,६५१	२००८-२००९	अपीलीय प्राधिकरण

८. आम्हाला दिलेली माहिती आणी स्पष्टीकरणे यानुसार आणि आम्ही केलेल्या रेकॉर्डच्या तपासणी नुसार खाली नमुद केल्या व्यतीरीक्त महामंडळाने कोणत्याही वित्तीय संस्था अथवा बॅकेकडुन ऋण घेतलेले नाही आणि ऋणपत्रे निर्गमीत केलेली नाहीत.

महामंडळाने अहवाल वर्षात त्यांच्या फिक्स डिपॉझीटच्या पावत्यांवर वेळोवेळी ऋण घेतलेले आहे. असे एकुण रूपये ५०.३२ कोटी चे ऋण महामंडळाने घेतलेले होते. दि. ३१.०३.२०१६ रोजी या ऋणापोटी रू. ३०.३५ कोटी ची रक्कम बाकी आहे.

९. केलेल्या अंकेक्षणाच्या पध्दतीच्या आधारे आणि व्यवस्थापणाने आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार महामंडळाने प्रारंभीक किंवा पुढील पब्लीक ऑफर याद्वारे ऋण पत्रे व मुदती कर्जा सहीत कोणतीही रक्कम उभारली नाही.सबब आदेशातील क्लॉज ३ (iX) महामंडळाला लागु होत नाही त्यामुळे यावर भाष्य केलेले नाही.

१०. केलेल्या अंकेक्षणाच्या पध्दतीच्या आधारे आणि व्यवस्थापणाने आम्हाला दिलेली माहीती आणी स्पष्टीकरणे यानुसार अहवाल वर्षात महामंडळाने किंवा महामंडळातील अधिकाऱ्यांनी कोणताही फसवणुक केल्याचे निदर्शनास येत नाही.

११. आम्ही केलेल्या अंकेक्षणाच्या पध्दतीच्या आधारे आणी व्यवस्थापणाने आम्हाला दिलेली माहीती आणी स्पष्टीकरणे यानुसार व्यवस्थापकांना दिलेले वा प्रदान केलेले वेतन हे कंपनी कायदा कलम १९७ आणि परिशिष्ट ५ च्या मानकानुसार आहे.

१२. आमच्या मते महामंडळ हे निधी कंपनी नाही.त्यामुळे आदेशातील क्लॉज ४ (XII) तरतूदी महामंडळाला लागु होत नाही.

१३. आमच्या मते महामंडळाचे संबंधीताशी झालेले सर्व व्यवहार कंपनी अधिनियम,२०१३ च्या कलम १७७ आणी १८८ पालन करुन झालेले आहे आणि या संबंधीचा सर्व तपशिल वित्तीय विवरणामध्ये लागू असलेल्या लेखा मानांकनानुसार दिलेला आहे.

१४. आम्ही केलेल्या अंकेक्षणाच्या आधारे आणी व्यवस्थापणाने आम्हाला दिलेली माहीती आणी स्पष्टीकरणे यानुसार महामंडळाने अहवाल वर्षात कोणत्याही समभागाचे प्राधान्याने आवंटन किंवा खाजगी किंवा अंशता किंवा पुर्ण परीवर्तनीय ऋणपत्र वाटप केलेले नाही सबब आदेशातील क्लॉज ३ (XIV) महामंडळाला लागु होत नाही त्यामुळे यावर भाष्य केलेले नाही.

१५. आम्ही केलेल्या अंकेक्षणाच्या आधारे आणी व्यवस्थापणाने आम्हाला दिलेली माहीती आणी स्पष्टीकरणे यानुसार अहवाल वर्षात महामंडळाने संचालकांशी किंवा संचालकांच्या संबंधीत व्यक्तीसोबत कोणताही अनार्थिक व्यवहार केलेला नाही.सबब आदेशातील क्लॉज ३ (XV) महामंडळाला लागु होत नाही त्यामुळे यावर भाष्य केलेले नाही.

१६. आमच्या मते, रिझर्व बँक ऑफ इंडीया अधिनियम, १९३४ च्या कलम ४५ IA अंतर्गत महामंडळाची नोंदणी आवश्यक नाही सबब आदेशातील क्लॉज ३ (XVI) महामंडळाला लागु होत नाही त्यामुळे यावर भाष्य केलेले नाही.

टीएसीएस ॲन्ड कंपनी करीता सनदी लेखापाल

दि.२९.०९.२०१६
नागपुर

एस चित्रा पिलै भागीदार
सभासद क्र.१०४१४५
फर्म नं. ११५०६४ डब्ल्यु

३१ मार्च २०१६ रोजीचा ताळेबंद

विवरण	टिपणी	३१ मार्च २०१६ रोजी (रुपये)	३१ मार्च २०१५ रोजी (रुपये)
I समभाग व देयता			
१– भागधारकांचा निधी			
भाग भांडवल	१	४१८४४५००	४१८४४५००
संचीती व आधिक्य	२	२५११३९३११३	२२०७४७६७४७
२–अचल देयता			
इतर दिर्घमुदती देयता	३	२४५३३४६९५	२०९७७८५३९
३–चल देयता			
अल्प मुदतीकर्जे	४	३०३४८०८८४	१२४९३३४१७
व्यापारी देयता	५	७४३०४६५९७	४१०३२७९१७
इतर चल देयता	६	१६०५३३९४०३	१५८८३५५६३०
अल्प मुदती तरतुद	७	५४४५८६१६	१०७४८२३७
विस्थागित कर देयता		४६९१४५८	(५१४१९५३)
		५५०९५८९२६६	४५८८३२३०३४
II संपत्ती			
१–अचल संपत्ती			
अ) स्थावर संपत्ती			
मुर्त संपत्ती	८	९५१४१२११	१०१४९५५११
अमूर्त संपत्ती		१४९९१००	०
काम चालु असलेली संपत्ती		९००४६९३	०
ब) दिर्घ मुदती कर्जे आणी अग्रीम	९	३७२२३२२२	५९०२७८५३
२– चल संपत्ती			
अ) साठा	१०	१३५१७०००००	१२८५३०००००
ब) व्यापारी येणे	११	३७९१७४४७४	२९७७२१७९७
क) रोख आणी रोख सममुल्य	१२	१९८७९९२७०२	१८८२८८६७८९
ड) अल्प मुदती कर्ज आणी अग्रीम	१३	१५६९७८८४४१	९०२३०४७१७
इ) इतर चल संपत्ती	१४	७८०६५४२३	५९५८६३६७
		५५०९५८९२६६	४५८८३२३०३४
ताळेबंद व नफातोटा पत्रक टिपणी	१ ते २४		

सोबत जोडलेल्या अहवालाप्रमाणे टीएसीएस ॲन्ड कंपनी करीता
सनदी लेखापाल

संचालक मंडळाच्या वतीने व करीता

एस चित्रा पिलै भागीदार
सभासद क्र. १०४१४५
फर्म नं. ११५०६४ डब्ल्यु
नागपुर २९.०९.२०१६

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)

आर.व्ही.गमे (भा.प्र.से.)
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं. ०७५४००३१

बिजय कुमार (भा.प्र.से.)
अध्यक्ष
डिन नं. ०७२६२६२७
स्थळ - मुंबई
दि. २७/०९/२०१६

३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता नफा-तोटा पत्रक

विवरण	टिपणी	२०१५-२०१६ (रुपये)	२०१४-२०१५ (रुपये)
१—उत्पन्न			
व्यवसायातुन प्राप्ती	१५	**५४४३३७३४६८**	४२७३९८३०२८
इतर उत्पन्न	१६	**१६८८९३६८५**	१८००५१०१४
एकुन उत्पन्न		**५६१२२६७१५३**	४४५४०३४०४२
२— खर्च			
खरेदी	१७	**४२६१८६७२३१**	३७३४३५५५२०
प्रक्रीया सामुग्रीचा उपभोग	१८	**७८७५२८७०**	२०३६३९४७३
साठयातील बदल	१९	**(२८००००००)**	(६३२१०००००)
कर्मचारी लाभ खर्च	२०	**३७५८६३१३८**	२९१०२९६४२
वित्तीय व्यय	२१	**१४१५९३७५**	६०१६३७९
इतर खर्च	२२	**३९९१८८५९५**	३८५७८८५४२
संशयास्पद अग्रीम तरतुद		**०**	१०००००००
घसारा	८	**१०३६२२४७**	११९३५०३६
		५११२१९३४५६	४०१०६६४५९२
एकुन खर्च			
३— करपुर्व नफा (१ —२)		**५०००७३६९७**	४४३३६९४५०
४— चालु कर		**(१८००००००)**	(१५५००००००)
५— विस्थगित कर		**(९८३३४११)**	११३८११
६— येणाऱ्या वर्षासंबंधी कर		**७६४३१०**	(१३०३१२८८)
७— करानंतरचा नफा		**३११००४५९६**	२७५४५१९७३
८— मुळ व प्रतीभाग लाभ		**७४३**	६५८

सोबत जोडलेल्या अहवालाप्रमाणे टीएसीएस ॲन्ड कंपनी करीता
सनदी लेखापाल

संचालक मंडळाच्या वतीने व करीता

एस चित्रा पिलै भागीदार
सभासद क्र. १०४१४५
फर्म नं. ११५०६४ डब्ल्यु
नागपुर २९.०९.२०१६

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)

आर.व्ही.गमे (भा.प्र.से.)
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं. ०७५४००३१

बिजय कुमार (भा.प्र.से.)
अध्यक्ष
डिन नं. ०७२६२६२७
स्थळ - मुंबई
दि. २७/०९/२०१६

टिपणी - ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचा ताळेबंदाचे अंतर्गत भाग आहे.

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
१— भागभांडवल		
अधिकृत		
१०,००,००० समभाग प्रत्येकी रू. १००/— प्रमाणे	**१०,००,००,०००**	१०,००,००,०००
	१०,००,००,०००	१०,००,००,०००
विक्री केलेले समभाग	**५,००,००,०००**	५,००,००,०००
५,००,०००सामान्य भाग प्रत्येकी रू.१००/— (मागील वर्षी ५,००,००० सामान्य समभाग)	**५,००,००,०००**	५,००,००,०००
विक्री केलेले व भरणा झालेले	**४,१८,४४,५००**	४,१८,४४,५००
४,१८,४४५ सामान्य भाग प्रत्येकी पुर्ण भरणा झालेले (मागील वर्षी ४,१८,४४५ सामान्य भाग)	**४,१८,४४,५००**	४,१८,४४,५००

टिपणी—१ अ —भाग व्यवस्था आणी भाग भांडवल

भाग संख्या		२०१५—१६ रुपये	२०१४—१५ रुपये
समभाग १ एप्रील रोजी	४,१८,४४५	**४,१८,४४,५००**	४,१८,४४,५००
अहवाल वर्षात विक्री भाग	—	—	—
अहवाल वर्षात परत घेतलेले भाग	—	—	—
३१ मार्च रोजीचे भाग	४,१८,४४५	४,१८,४४,५००	४,१८,४४,५००

टिपणी—१ ब— ५ टक्यापेक्षा जास्त भाग धारण करणाऱ्या भागधारकांची नावे.

भाग धारण प्रतीशत		**मार्च ३१, २०१६ रोजी (भाग संख्या)**	**मार्च ३१, २०१५ रोजी (भाग संख्या)**
महाराष्ट्र शासन	४९ टक्के	**२०५०००**	२०५०००
नॅशनल सिड्स कार्पोरेशन	३५ टक्के	**१४८३३०**	१४८३३०

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
२— संचीती व आधिक्य		
अ) नफा आणी तोटा पत्रकातील आधिक्य		
वर्षाचे सुरूवातीची शिल्लक	**२०६८१२६२६३**	१८१५९८५७२९
अधीक: या वर्षातील नफा	**३११००४५९६**	२७५४५१९७३
वजा : सामान्य संचीतीला स्थानांतरीत	**(८००००००)**	(७२०००००)
संशोधन संचीतील स्थानांतरीत	**(१०००००००)**	(८९०००००)
प्रस्तावीत लांभाश व कर वितरण	**(५०५१५१६)**	(५२१४४१४)
सीएसआर खर्च	**(२०३६७१४)**	(४४८६००)
विस्थागित कर समायोजन	**———**	(१५४८४२५)
	२३५४०४२६२९	२०६८१२६२६३
ब) सामान्य संचीती		
वर्षाचे सुरूवातीची शिल्लक	**५९३५२१७९**	५२१५२१७९
अधीक: या वर्षातील जमा	**८००००००**	७२०००००
	६७३५२१७९	५९३५२१७९
क) संशोधन संचीती		
वर्षाचे सुरूवातीची शिल्लक	**७८५६८६००**	६९६६८६००
अधीक: या वर्षातील जमा	**१०००००००**	८९०००००
	८८५६८६००	७८५६८६००
ड) भांडवल संचीती		
वर्षाचे सुरूवातीची शिल्लक	**१४२९७०५**	१४२९७०५
अधीक: या वर्षातील जमा	**०**	०
	१४२९७०५	१४२९७०५
अहवाल वर्षाच शेवटची शिल्लक (अ+ब+क+ड)	**२५११३९३११३**	२२०७४७६७४७

३— इतर दिर्घ मुदती देयता (रक्कम रुपयामध्ये)

तपशिल	१ एप्रील २०१५	वाढ	काढुन घेतले	३१ मार्च २०१६	३१ मार्च २०१५
३.१ अनुदान					
एनएसपी—३ अंतर्गत कार्य/भांडवली अनुदान (व्याज रक्कम रू.७२९२७६१/- सह	८०६०२७६१	०	०	**८०६०२७६१**	८०६०२७६१
एनएसपी—३ अंतर्गत संशोधन व विकास	३४२५९५३	०	०	**३४२५९५३**	३४२५९५३
उती संवर्धन/बी.टी.कापुस अनुदान	३६९००००	०	३६९००००	**०**	३६९००००
बियाणे बॅक: खेळते भांडवल	६४३३०००	०	०	**६४३३०००**	६४३३०००
बियाणे बॅक: खेळते भांडवल एनएसआर	९०८२०००	०	०	**९०८२०००**	९०८२०००
तंतुरहीत कापुस केंद्र	१८२०४४९४	०	०	**१८२०४४९४**	१८२०४४९४
पॅकेजींग यंत्र	१५४०००	०	०	**१५४०००**	१५४०००
प्रक्रीया बळकटीकरण आणी साठवण सुविधा	२५०००००	०	०	**२५०००००**	२५०००००
बियाणे बॅक, गोडावुन बांधणी	८४१४८९	०	०	**८४१४८९**	८४१४८९
राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अनुदान	३२११०८५९	२९८७५०००	६१९८५८५९	**०**	३२११०८५९
राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अनुदान (बीटी कॉटन)	२७३३९८३	७४६२५००	५३१५५९६	**४८८०८८७**	२७३३९८३
राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अनुदान (सौर उर्जा)	०	८९५५०००	०	**८९५५०००**	०
राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अनुदान (उत्पादन)	०	८४०७७५००	२३८२२३८९	**६०२५५१११**	०
एकुण	१५९७७८५३९	१३०३७००००	९४८१३८४४	**१९५३३४६९५**	१५९७७८५३९
३.२ इतर					
राज्य शासनाकडुन खेळता ऋणनिधी	५०००००००			**५०००००००**	५०००००००
एकुण	२०९७७८५३९	१३०३७००००	९४८१३८४४	**२४५३३४६९५**	२०९७७८५३९

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
४. अल्प मुदती ऋण		
सुरक्षीत ऋण		
बॅकेकडून ऋण	३०३४८०८८४	१२४९३३४१७
(ठेवी रू. ५८.१२ कोटी मागील वर्षी ७५ कोटी)		
	३०३४८०८८४	१२४९३३४१७
५. व्यापारी देयता		
विवीध धनको		
बियाण्यासाठी	५७१५९४६७८	३१९९५३१६०
पुरवठा व खर्चाकरीता	१७१४५१९१९	९०३७४७५७
	७४३०४६५९७	४१०३२७९१७
६. इतर चल देयता		
इतर देयता		
ग्राहकांकडून अग्रीम	११०३११९८०५	९९८७५२०५५
हक्क न सांगीतलेले लाभांश	२२६३६९४	१९३६६२६
व्यापारी/सुरक्षा ठेवी	१९८९८०५३८	२१५५९९८७२
कर्मचारी खाते	५७४९४७०	५३२९१३३
सरकारी खाते	८७९१७७५	६६२८८९४४
वैधानीक भरणा	५४१३१२५	४२०४५०१
इतर	२८१०२०९९६	२९६२४४४९९
	१६०५३३९४०३	१५८८३५५६३०
७. अल्प मुदती तरतुद		
कर्मचारी लाभ तरतुद		
समुह उपदान	१०१८८०४२	०
रजा रोखीकरण	४९२२७७१	५७२७१४३
इतर तरतुद		
आयकराकरीता	३४३११४९८	०
लाभांश व कर वितरण	५०३६३०५	५०२१०९४
	५४४५८६१६	१०७४८२३७

८ – अचल संपत्ती

संपत्ती	स्थुल संग्रह						घसारा				नक्त संग्रह	
		वाढ		काढलेली रक्कम		एकुन						
	१.४.२०१५	स्वतःचा निधी	अनुदान	विक्री समायोजन	अनुदानापैकी	३१.०३.२०१६	१.४.२०१५	वर्षाकरीता	विक्री समायोजन	एकुन ३१.३.२०१६	३१.३.२०१६	३१.३.२०१५
जमीन	५६६८३११	०				५६६८३११	०	०	०	०	५६६८३११	५६६८३११
करापट्टा जमीन	१९१३९५०९	०		२०७१९६		१८९३२३१३	०	०	०	०	१८९३२३१३	१९१३९५०९
इमारती	२१९३६३८६५	१०११२४४	६१९८५८५९		६५६७५८५९	२१६६८५१०९	१५७४६८१५४	६३१६९८८	०	१६३७८४३४२	५२९००७६७	६१८९५७११
यंत्रसामुग्री	१०८५६६७५२	३३६४११०				१११९३०८६२	१०३६५३५५७	८५५०८६	०	१०४५०८६४३	७४२२२१९	४९१३१९५
विद्युत फिटींग्ज	२११८४६४५	१२८८६२२				२२४७३२६७	१८८१९७९७	५७१७१६	०	१९३९१५१३	३०८१७५४	२३६४८४८
फर्निचर	१८५८३५५२	१२६३४६२				१९८४७०१४	१६६०५१४९	४८८२४५	०	१७०९३३९४	२७५३६२०	१९७८४०३
कार्यालय सामुग्री	७४६७०९३	३६३१५५				७८३०२४८	६३५०९२७	४३०६४२	०	६७८१५६९	१०४८६७९	१११६१६६
वाहने	६८००९६८	०				६८००९६८	३८४७२३८	९५४००७	०	४८०१२४५	१९९८९२३	२९५२९३०
संगणक	२३०३९९१०	६१४५५०				२३६५४४६०	२१५७३४७२	७४६३६३	०	२२३१९८३५	१३३४६२५	१४६६४३८
एकुन	४२९८१३८०५	७९०५१४३	६१९८५८५९	२०७१९६	६५६७५८५९	४३३८२१७५२	३२८३९८२९४	१०३६२२४७	०	३३८६८०५४१	९५१४१२११	१०१४९५५११
सॉफ्टवेअर विकास		१४९११००				१४९११००					१४९११००	०
एकुन	४२९८१३८०५	९४०४२४३	६१९८५८५९	२०७१९६	६५६७५८५९	४३५३२०८५२	३२८३९८२९४	१०३६२२४७	०	३३८६८०५४१	९६६४०३११	१०१४९५५११
मगील वर्षाची	४२४८७४५२२	१००७३४८०	७९९१६९०६	५१३४९९७	७९९१६९०६	४२९८१३८०५	३१९७२३२९८	११९३५०३६	३३४००४०	३२८३९८२९४	१०१४९५५११	१०५१५१२२४

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
९. दिर्घ मुदती ऋण आणि अग्रीम		
(स्वतंत्र उल्लेख नसल्यास असुरक्षीत समजलेले)		
हमीपत्रे आणी इतर ठेवी	**३८७३०८६**	४०२३४८६
शासकीय प्राधिकरणाकडे ठेवी	**११५६१३७८**	९५५०१७५
आयकर अग्रीम	**२१७८८७५८**	४५४५४१९२
	३७२२३२२२	५९०२७८५३
१०. साठा		
(किंमत व्यवस्थापणातर्फे प्रमाणीत किंवा बाजारभाव)		
चांगले बियाणे	**११७३९००००००**	११५५५०००००
अनउपयुक्त बियाणे	**१०८२०००००**	९८६०००००
संवेष्टन सामुग्री	**६९६०००००**	३१२०००००
	१३५१७०००००	१२८५३०००००
१०.१ चांगले बियाणे		
पायाभुत/मुलभुत बियाणे	**५५००००००**	४१००००००
प्रमाणीत/सत्यप्रत/कच्चे बियाणे	**११६८४००००००**	११५१४०००००
	११७३९००००००	११५५५०००००
१०.२ अनउपयुक्त बियाणे		
लोग्रेड/नापास/नॉन सिड	**१०८२०००००**	९८६०००००
१०.३ प्रक्रीया संवेष्टन सामुग्री	**६९६०००००**	३१२०००००
११. व्यापारी येणे		
तारणरहीत सहा महीण्यापेक्षा जास्त कालावधीचे येणे		
वसुलीयोग्य असलेले	**४८७३६६८८**	२३०६८९२४
संशयास्पद वसुली	**२५८१५८६६**	२५८१५८६६
	७४५५२५५४	४८८८४७९०
इतर		
वसुलीयोग्य असलेले	३३०४३७७८६	२७४६५२८७३
संशयास्पद वसुली	२३२०००	२३२०००
	३३०६६९७८६	२७४८८४८७३
	४०५२२२३४०	३२३७६९६६३
वजा– संशयास्पद वसुलीची तरतुद	२६०४७८६६	२६०४७८६६
	३७९१७४४७४	२९७७२१७९७

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
१२. रोख व रोख सममुल्य		
अनुसुचीत बँक खात्यामधे शिल्लक		
हस्तस्थ रोख	**१०४०७२**	११०७५७
हस्तस्थ धनादेश	**०**	१०४५३०४०७
चालु खात्यामधे शिल्लक	**३९०७७५३८५**	१७८५३२३८०
मुदती ठेवी खात्यामधे शिल्लक	**१५९७११३२४५**	१५९९७१३२४५
	१९८७९९२७०२	१८८२८८६७८९
१३. अल्प मुदती ऋण व अग्रीम		
(स्वतंत्र उल्लेख नसल्यास असुरक्षीत समजलेले)		
ग्राहक अग्रीम		
वसुली योग्य	**१५६४७४१६८६**	८९७४५६४६४
वसुली संशयास्पद	**५०५०३३६५**	५०५०३३६५
कर्मचारी अग्रीम		
वसुली योग्य	**४०९३५६९**	२३८३७८९
इतर अग्रीम		
वसुली योग्य	**९५३१८६**	२४६४४६४
वसुली संशयास्पद	**३०००००**	३०००००
	१६२०५९१८०६	९५३१०८०८२
वजाः— संशयास्पद अग्रीम तरतुद	**५०८०३३६५**	५०८०३३६५
	१५६९७८८४४१	९०२३०४७१७
१४. इतर चल संपत्ती		
मुदती ठेवीवरील अप्राप्त देय व्याज	**७६४११९३४**	५८५४८६९६
आगावु केलेला खर्च	**१५७३४८९**	१०३७६७१
	७८०६५४२३	५९५८६३६७

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
१५. व्यवसायातुन प्राप्ती		
बियाणे विक्री	**५३६९२४३९७५**	४२२२३७१५३५
प्रक्रीया सामुग्री विक्री	**९४३५१७७**	७२८७३०१
इतर व्यवहारातुन प्राप्ती	**६४६९४३१६**	४४३२४१९२
	५४४३३७३४६८	४२७३९८३०२८
बियाणे विक्री		
पायाभुत,मुलभुत बियाणे	**४२२६००७७७**	४१०२१५४१४
प्रमाणीत,सत्यप्रत बियाणे	**४७६१९८४९२२**	३६९१८७७६९२
लोग्रेड,नापास,नॉन सीड बियाणे	**१७६२५४३८१**	११०४३८६१३
उतीसंवर्धन,फुलझाडे,लॅडस्केपीग	**८४०३८९५**	९८३९८१६
	५३६९२४३९७५	४२२२३७१५३५
प्रक्रीया सामुग्री विक्री		
प्रक्रीया सामुग्री	**५५४७९४२**	२८९८०५२
जुनी प्रक्रीया सामुग्री	**३८८७२३५**	४३८९२४९
	९४३५१७७	७२८७३०१
इतर व्यवहारातुन प्राप्ती		
खर्चाची प्रतीपुर्ती	**५५४३८१४३**	२७५०७२३२
विक्री परत व प्रक्रीया शुल्क	**३३७४०६५**	१०५३७४३९
गतवर्षीची देयता वर्ग	**५८८२१०८**	६२७९५२१
	६४६९४३१६	४४३२४१९२
१६. इतर प्राप्ती		
व्याज {शोधनातुन आयकर कपात रू.१४६८८५०२/– (गतवर्षी रू. १६४१०३३२)}	**१५४२७३७४८**	१६७७७८२४१
इतर व्यवहारातुन प्राप्ती		
किरकोळ प्राप्ती {विमा दाव्यासह रू. निरंक (गतवर्षी रु.१८९६२७/-)	**१४६१९९३७**	११८२३२६९
संपत्ती विक्री वरील नफा	**०**	४४९५०४
	१६८८९३६८५	१८००५१०१४

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
१७. बियाणे खरेदी		
पायाभुत बियाणे	३३२५६६६२६	२६०८१३४३७
प्रमाणीत,सत्यप्रत,कच्चे बियाणे	३९२४५१८०८०	३४६५९३७३८७
उतीसंवर्धन,फुलझाडे,लँडस्केपीग	४७८२५२५	७६०४६९६
	४२६१८६७२३१	३७३४३५५५२०
१८. प्रक्रीया सामुग्री उपयोग		
सुरूवातीचा साठा	३१२०००००	१०७१०००००
अधिक– खरेदी	११७१५२८७०	१२७७३९४७३
	१४८३५२८७०	२३४८३९४७३
वजा– अखेरचा साठा	६९६०००००	३१२०००००
	७८७५२८७०	२०३६३९४७३
१९. चांगले बियाणे,व्यापारी साठा यातील बदल		
सुरूवातीचा साठा		
चांगले बियाणे आणी व्यापारी साठा	१२५४१००००००	६२२००००००
अखेरचा साठा		
चांगले बियाणे आणी व्यापारी साठा	१२८२१००००००	१२५४१००००००
साठयामधील वाढ	(२८००००००)	(६३२१०००००)
१९.१ **सुरूवातीचा साठा**		
पायाभुत,मुलभुत बियाणे	४१००००००	६२००००००
प्रमाणीत,सत्यप्रत बियाणे	११५१४००००००	५८७४००००००
लोग्रेड,नापास,;नॉनसीड बियाणे	९८६००००००	२८४००००००
	१२५४१००००००	६२२००००००
१९.२ **अखेरचा साठा**		
पायाभुत,मुलभुत बियाणे	५५००००००	४१००००००
प्रमाणीत,सत्यप्रत बियाणे	११६८४००००००	११५१४००००००
लोग्रेड,नापास,; नॉनसीड बियाणे	१०८२००००००	९८६००००००
	१२८२१००००००	१२५४१००००००
साठयामधील वाढ	२८००००००	६३२१००००००

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
२०. कर्मचारी लाभ व्यय		
वेतन, भत्ते व इतर लाभ	**३२०६५८३९०**	२५०७०५९४९
रजा रोखीकरण	**५०७२५९४**	५६४४१६७
भविष्य निर्वाह निधी अंशदान	**३३५२२३८९**	२८१३११७६
कर्मचारी कल्याण खर्च	**८५१७७४**	५२७९८४
उपदान	**१५७५७९११**	६०२०३६६
	३७५८६३१३८	२९१०२९६४२
२१ वित्तीय खर्च		
व्याज	**१३७३०५१९**	५६४५८२८
बॅंक चार्जेस	**४२८८५६**	३७०५५१
	१४१५९३७५	६०१६३७९
२२. इतर खर्च (व्यय)		
अ) प्रक्रीया आणी इतर खर्च		
हाताळणी	**२१४२३४४१**	२३७६३२८०
भृती	**२४०८७३६१**	२८५७५८८९
सुरक्षा–देखरेख खर्च	**१८९५७८८३**	१५५६११४४
श्रमीक भविष्य निर्वाह निधी अंशदान	**२९६९११९०**	३१५३०१९
श्रमीक बोनस	**१५५७३८०**	१५१८१२९
कंत्राटदारांना दिलेला प्रक्रीया खर्च	**३३५५८३८८**	३४२००९३१
प्रमाणीकरण खर्च	**७१८२९१८८**	५६३९९८४५
वाहतुक व जकात	**१६४६२३५२**	१७४९४९३०
विद्युत आणी उर्जा	**१११२०६२३**	११२०३३५७
इंधन खर्च	**१८२४४३५**	३०६३४९४
प्रक्रीया केंद्र व गोदाम भाडे	**३६२७०५०**	६२७७७९७
किरकोळ खर्च	**७१६६६७४**	६६२१५३५
बियाणे विमा	**२६४३९२७**	३८३४९६५
यंत्रसामुग्री दुरूस्ती व देखभाल	**४६५५३३१**	४०९३७९९
	२२१८८३२२३	**२१५७६२११४**

विवरण	३१ मार्च २०१६ रुपये	३१ मार्च २०१५ रुपये
ब) प्रशासकीय खर्च		
भरती आणी प्रशिक्षण	९२८१०२	२८९५४३
कर्मचारी प्रवास खर्च	१४५२५६३६	१२७२६३७१
संचालक प्रवास खर्च	११७९७५९	८७६६९२
वाहन खर्च	९४३६६८	११८८१७०
छपाई व लेखन सामुग्री	२५६३११५	२८६५३४४
सामान्य जाहीरात खर्च	२०५८६४७	३०९५२३५
भाडे पट्टी	२०९४४६	१३६४९७
भाडे	१६७१४३१	१६२६२१३
दर व कर	२४०३८३५	२१७८५४९
विमा	१०४६३४२	१५७७३१
टपाल व दुरध्वनी	३८०६६१९	३१६५५५१
अंकेक्षकांना शोधन:		
अंकेक्षण शुल्क	१७२५००	१७१०००
कर अंकेक्षण शुल्क	२३०००	२२८००
अंकेक्षण अनुषंगीक खर्च	१३६९२५	१०००००
दुरूस्ती व देखभाल:		
इमारती	४९९३६०२	४७५४७००
वाहने	६७२०५७	६२३७८४
इतर संपत्ती	१७७१७२०	१२२५१५१
संचालक सभा भत्ता	१६५००	११५००
मागील वर्षासंबंधी समायोजन	७७३५८७	(३१४०३६९)
इतर कार्यालयीन खर्च	१६६४९५२७	१४९५८३२९
	५६५४६०१८	४७०३२७९१
क) विक्री व वितरण खर्च		
वाहतुक,जकात व हाताळणी	९०६७६४१०	८२६३४१४३
गोडावुन भाडे आणी साठवणुक शुल्क	९८९४२१५	७१३३२२८
जाहीरात व प्रसीध्दी	१०२६५६५३	११३३२८०३
पिक नुकसान भरपाई	५२४२२७४	१८०६३१९१
व्याज	९४९५४४	९४०१९३
	११७०२८०९६	१२०१०३५५८
ड) संशोधन आणी विकास खर्च		
गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोगशाळा खर्च	१४७४५४५	१२२१५१७
संशोधन आणी विकास खर्च	२२५६७१३	१६६८५६२
	३७३१२५८	२८९००७९
एकुन इतर खर्च अ+ब+क+ड	३९९१८८५९५	३८५७८८५४२

टिपणी : २३ लक्षणीय लेखा धोरण

१- कंपनीची माहीती

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित ही कंपनी अधिनियम १९५६ च्या तरतुदी अंतर्गत भारतात स्थापन झालेली एक कंपनी आहे. महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित कंपनीने मुख्यालय अकोला येथे असुन महाराष्ट्रात २०१६ पर्यंत ३१ शाखा आहेत. महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित ही कंपनी बियाण्याचे उत्पादन व वितरण व्यवसायात गुंतलेली आहेत.

२- महत्वाचे लेखाधोरण

I) वित्तीय विवरणे तयार करण्याचा आधार

कंपनीने भारतातील लेखामानक तत्वाची पुष्टी करून अभिलेखाअंतर्गत परीव्यय संकेतानुरूप विवरणपत्रे तयार केलेली आहेत. तसेच कंपनीने लेखा मानक अधिनियम -२००६ (सुधारीत) आणी कंपनी अधिनियम २०१३ अंतर्गत अधिसुचीत लेखामानकानुसार सर्व साहीत्यासंबंधीची पुर्तता करून वित्तीय विवरणे तयार केलेली आहेत.

II) अंदाज वापर

वित्तीय विवरणे तयार करतांना मालमत्ता व देयता रक्कम तसेच मालमत्ता व देयता याचे जाहीर प्रगटीकरण करण्यासाठी अहवालाच्या तारखेला कळविलेली रक्कम आणि त्याचा अहवाल वर्षात होणारा परिणाम याचा अंदाज व अनुमानाचे व्यवस्थापन असणे आवश्यक आहे. जरी ही मालमत्ता व देयता बाबतचे अंदाज व्यवस्थापनाने त्यांच्या चांगल्या अनुभवानुसार चालु घटना व क्रिया विचारात घेऊन केलेले असले तरी त्यांचा प्रत्यक्षात परिणाम वेगळा होतो. व्यवस्थापनाचे दृष्टीकोनातून वित्तीय विवरणे तयार करतांना उपयोगात आणलेले अंदाजानुसार वित्तीय विवरण हे दुरदर्शी व वाजवी आहेत. सध्यास्थितीत व भविष्यात कोणतेही पुर्ण निरीक्षण लेखे अंदाज मान्यता प्राप्त असू शकतात.

III) तरते भांडवल विवरण

तरते भांडवल विवरण लेखापत्रक ए.स.३ विहीत प्रत्यक्ष पध्दतीनुसार तयार केले आहे.

IV) स्थावर मालमत्ता

स्थावर मालमत्ता ही एकत्रीत घसारा कमी करून अभिलेखाअंतर्गत परीव्ययानुसार दर्शविण्यात आलेली आहे. स्थावर मालमत्ता ही तिच्या मुळ किमतीस ज्यात वाहतुक, व्यय कर व इतर अनुषंगीक व्यय की जो संपत्तीप्राप्त करण्यासाठी आवश्यक ठरतो. त्यासह असणाऱ्या किमतीस दर्शविण्यात आलेली आहे. विशीष्ट मालमत्तेकरीता जे अनुदान प्राप्त झाले ते त्या मालमत्तेच्या एकूण खर्चाच्या रकमेतून वजावट केलेले आहे.

V) घसारा

अ) अहवाल वर्षात स्थावर मालमत्तेवर घसारा हा कंपनी कायदा २०१३ अंतर्गत परीशिष्ट २ नुसार डब्लु.डी.व्ही. पध्दतीने मालमत्तेचा उपयुक्त जिवनावर आकारण्यात आलेला आहे.

ब) भाडेपट्ट्यावर धारण केलेल्या जमीनीची निकृष्टी ही भाडेपट्ट्या जो कालावधी आहे. त्या कालावधीच्या प्रमाणात केलेला आहे.

क) ज्या स्थावर संपत्तीच्या बाबतीत शासनाकडून अनुदान मिळालेले आहे, अशा स्थावर संपत्तीवर घसारा हा नक्त किमतीवर आकारलेला आहे.

ड) डबल शिफ्ट घसारा जो संयत्र व मशीनरीशी निगडीत आहे, तो ते प्रक्रीया केंद्र वर्षात सर्वसाधारण १८० दिवस डबल शिफ्टमध्ये चालेल या आधारावर आकारलेला आहे.

VI) शासकीय अनुदान

अ) जे अनुदान व्यवसायाची वाढ करण्याकरीता मिळाले ते भांडवल संचिती म्हणुन दर्शविण्यात आलेले आहे.

ब) विशीष्ट योजनेकरीता मिळालेले अनुदान हे त्या योजनेच्या एकुण खर्चामधून वजा केलेले आहे.

क) महसुल स्वरुपात मिळालेले अनुदान नफा-तोटा खात्यास जमा करण्यात आलेला आहे.

VII) महसुली मान्यता

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १२८ (१) त्या नुसार कंपनीने खाते प्रत्यक्ष स्वरूपात झालेल्या तत्वानुसार द्विनोंद पध्दतीचा अवलंब करून खाते तयार केले आहेत.खालील बाबी वगळता सर्व जमा खर्च हा प्रत्यक्ष देय स्वरूपात झालेल्या तत्वानुसार लेखांकीत करण्यात आलेला आहे.

अ) रोजंदार कामगाराबाबतची ग्रॅज्युईटी तथा रजा रोखीकरण

ब) बिजोत्पादकाकडून वसुल करावयाचे बिज तपासणीचे तसेच पुर्ण प्रतवारी शुल्क.

क) विमा कंपनीकडून मिळालेली विम्याची दाव्याची रक्कम

ड) शासनाच्या संग्रहण साठाच्या योजने अंतर्गत खर्चाच्या परतफेडी बाबत

ई) लोग्रेड तथा फेल बियाण्याचा विक्री पोटी वसुल केलेला सेवा खर्च.

फ) स्वमालकीच्या व भाडयाच्या मालमत्तेवरील कर.

VIII) अनुदान

अ) विविध योजनेअंतर्गत राज्य शासनाकडे क्लेम केलेले प्रमाणित बियाणे विक्रीवरील अनुदानाचे लेखांकन हे प्रत्यक्षात चालु वर्षात प्राप्त झालेली रक्कम व पुढील वर्षात लेखी अंतीम होण्यापुर्वीच्या तारखेपर्यंत प्राप्त होणारी रक्कम या मर्यादेपर्यंत करण्यात आलेले आहे.

ब) ब्रीडर सीड खरेदी वरील अनुदानाचे लेखांकन हे प्रत्यक्ष प्राप्तीच्या आधारे केल्या गेले आहे.

क) उत्पादन विषयक अनुदानाची राज्य शासनाकडे करण्यात आलेली मागणी ही पायाभुत व प्रमाणीत बियाण्याच्या खरेदीवर केली जाते. हया अनुदानाचे लेखांकन प्रत्यक्ष प्राप्त राशिवर केल्या गेले आहे. ज्यावेळी हे अनुदान मिळाले त्यावेळी ते Subsidy Payable Account ला क्रेडीट केल्या जाते व प्रत्यक्षात शोधन करते वेळी सबसीडी पेअेबल अकाउँटला डेबीट करण्यात येते. ज्यावेळी असे अनुदान नजीकच्या भविष्यात मिळण्याची शक्यता कमी असते अशास्थितीत बोनस म्हणुन देण्यात येते व अशी राशी खरेदीचा समावेशक भाग समजल्या जाते व जर अशी सबसीडी तद्नंतरच्या वर्षात शासनाकडून मिळाली तर तद्नंतरच्या वर्षाचे उत्पन्न म्हणुन लेखांकन केले जाते.

IX) निम्नस्तर (लोग्रेड) नापास (फेलसीड) बियाणे तथा रूईची विक्री

बिजोत्पादकांचे लोग्रेड तथा नापास बियाणे तथा रूई ह्यांची विक्री कंपनीच्या खात्यात विक्री म्हणुन लेखांकीत करण्यात येते.व हया विक्री राशीतुन प्रत्यक्षात बिजोत्पादकांना झालेले शोधन वजाकरून लेखांकीत करण्यात येते.

X) खरेदी

अ) प्रमाणीत/सत्यप्रत बियाणे गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोगशाळेत बिज परीक्षणामधे पास निकाल जाहीर झाल्यानंतरच त्याची खरेदी विषयक नोंद लेखा पुस्तकात घेतलेली आहे. जेथे कच्चे बियाणे खरेदीचे धोरण आहे. तेथे महामंडळाच्या गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोग शाळेत पात्र झालेल्या बियाण्याची नोंद खरेदी व स्कंध पुस्तकात घेतली जाते व मुल्यांकन केले जाते.

कच्चे बियाणे मग ते महामंडळाच्या गोदामात व प्रोसेसरच्या प्लॅन्टवरचे असो, जर ते प्रयोगशाळा परीक्षणामधे नापास झाले तर त्याबाबत खरेदी विषयक नोंदी घेण्यात येत नाहीत वा त्याचे मुल्यांकन करण्यात येत नाही. मात्र सरकी कच्चे बियाण्याची खरेदी विषयक नोद स्कंदाची स्विकृती प्राप्त झाल्यानंतरच घेण्यात येते.

ब) खरेदी करण्यात आलेले भांडार व सुटे भाग हया बाबी उपभोग्य म्हणुन गृहीत धरण्यात आले असुन अहवाल वर्षात नफा-तोटा पत्रकात नावे टाकण्यात आलेले आहेत.

XI) स्कंध (साठ्यांचे) मुल्यांकन

अ) विवीध प्रकारचे बियाणे, प्रक्रीया सामुग्री व इतर उपलब्ध सामुग्रीचे मुल्यांकन प्रत्यक्षपणे साठ्याची पडताळणी करून व्यवस्थापणाद्वारे प्रमाणीत करण्यात आले आहे.पायाभुत बियाणे, प्रमाणीत बियाणे यांच्या साठयाचे मुल्यांकन हंगामातील सरासरी भारांकीत मुल्य वा नक्त वसुलीयोग्य मुल्य यापैकी जे मुल्य कमी असेल त्या आधारावर करण्यात आलेले आहे. सदर मुल्यात खरेदी मुल्य,प्रक्रीया खर्च यांचा समावेश आहे. महामंडळाच्या व्यवसायाचे स्वरूप हे हंगामी स्वरुपाचे असल्याने प्रती क्विंटल खर्चाचे मापण हे त्यापुर्वीच्या हंगामातील प्रतीक्विंटल सरासरी मुल्याच्या आधारावर करण्यात आले आहे. प्रक्रीया सामुग्रीचे मुल्यांकन हे भारांकीत सरासरी व्यय ज्यात प्रत्यक्ष खर्च व अन्य खर्चाचा समावेश नाही. या आधारावर करण्यात आलेले आहे.

ब) ज्या बियाण्याची वैधता संपलेली आहे, अशा बियाण्याचे एकतर पुर्नप्रमाणीकरण करण्यात येते अथवा नॉनसिड म्हणुन विकण्यात येते, ज्या बियाण्याचे पुर्नप्रमाणीकरण झालेले आहे, परंतु ज्याचे निकाल दिनांक ३१ मार्च नंतर प्राप्त झाले, अशा संभाव्य प्रमाणित बियाण्याचे मुल्यांकन उपरोक्त (अ) परिच्छेदामध्ये नमुद केलेल्या धोरणानुसार करण्यात आलेले आहे. संभाव्य नापास बियाणे, नॉनसिड, लोग्रेड, इत्यादीचे मुल्यांकन नक्त वसुलीयोग्य किंमतीच्या आधारवर करण्यात आलेले आहे.

क) प्रक्रीयेत असलेल्या नवीन साठयाचे त्याचप्रमाणे ज्या नवीन साठयाचे निकाल अद्याप अप्राप्त आहेत अशा बियाण्याच्या साठयाचे मुल्यांकन खालीलप्रमाणे करण्यात आलेले आहे.

१) महामंडळाच्या स्वतःच्या साठयाबाबतः

चांगले बियाणे व निकाल अप्राप्त असलेल्या बियाण्याचे बाबतीत खरेदी खर्च अधिक वापरात आणलेला बारदाना व कापडी पिशव्या यावरील व्यय अशा एकुण किमतीने मुल्यांकन केलेले आहे. तथापी ३१ मार्च नंतर जो साठा नापास झाला त्याची किंमत एकुण किमतीतुन कमी करण्यात आलेली नाही.

२) बिजोत्पादकांच्या साठयाबाबत :

ज्या बियाण्याबाबत निकाल हा अप्राप्त आहे अशा बियाण्यांबाबत वापरात आणलेला बारदाना व कापडी पिशव्याच्या किमतीचे मुल्यांकन केलेले आहे.

ड) नुतणीकरण साठयाबाबत पुनःप्रक्रीया करण्याचा खर्च रिप्लेसमेंट कॉस्ट म्हणुन (बदली खर्च) त्याचे गणना करण्यात आलेली आहे.

XII) कर्मचाऱ्यांचे लाभः

अ) कर्मचाऱ्यांचे अल्पमुदती लाभः

महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांचे सेवा संबंधीचे अल्प मुदती लाभाचे मान्यताप्राप्त खर्च नफा-तोटा पत्रकातुन करण्यात आला आहे.

ब) कर्मचाऱ्यांना निवृत्ती नंतरचे लाभः

१.भविष्य निर्वाह निधी-

महामंडळ निश्चित मासिक दराने भविष्य निधीची कपात करण्यात येते व हि रक्कम नियमितपणे कर्मचारी

भविष्य निर्वाह निधी संघटना, भारत सरकार यांचेकडे वेळेच्या आत जमा केली जाते व ती नफा तोटा पत्रकाला नावे टाकली जाते.

२) ग्रॅज्युईटी

महामंडळाने पात्र असलेल्या कर्मचाऱ्यांकरीता ग्रॅज्युईटी (निवृत्ती लाभ योजना) लागु केलेली आहे. या अंतर्गत निवृत्त होणारे कर्मचारी, सर्व्हिस मध्ये असताना झालेला मृत्यू, किंवा सर्व्हिस मधून निलंबित झालेल्या कर्मचाऱ्यांना एक वर्षाच्या सेवेला पंधरा दिवसाचे गणन करुन लाभ दिल्या जातो. महामंडळाने एल आय सी नी ग्रॅज्युइटी विषयक देय अशंदान व जमा केलेले अंशदान ह्याचे गणन केलेले आहे, हि देय रक्कम नफा तोटा पत्रक खात्याला नावे टाकल्या जाते.

३) अर्जित रजा रोखीकरण-

नियमीत कर्मचाऱ्यांच्या अर्जित रजा रोखीकरणाच्या देय रकमेचे गणन एल.आय.सी. च्या समूह रजा रोखीकरण विमा पॉलीसीद्वारे करण्यात आले आहे. त्यानुसार एल.आय.सी.अमरावती यांनी अर्जीत रजेचे रोखीकरण हे कर्मचाऱ्यांच्या वर्ष अखेर शिल्लक असलेल्या रजेवर केलेले आहे. व हि देय रक्कम नफा तोटा पत्रकाला नावे टाकण्यात येते.

XIII) तरतुदी/मालमत्ता अपलेखीत करणे -

व्यापारी येणे आणी अल्प मुदती मालमत्ता ज्यांच्या पुर्ण प्राप्तीसाठी व्यवस्थापन सांशक आहे त्याबाबत १०० टक्के तरतूद करण्यात आलेली आहे.

XIV) संशोधन व विकास खर्चः

ए.एस.२६च्या पुर्ततेकरीता अमुर्त संपत्ती बाबत महामंडळामार्फत बियाण्यांचे नवीन वाण विकसीत करण्यासाठी संशोधनाचे कामावर करण्यात आलेला खर्च हा संबंधीत वर्षाच्या नफा तोटा खात्याच्या ज्या वर्षामध्ये तो खर्च झालेला आहे त्या वर्षात लेखांकित करण्यात आलेला आहे. आर्थिक वर्ष २०१५-२०१६ मध्ये संशोधन व विकासा संबंधीत भांडवली खर्च नफा तोटा खात्याला नावे टाकण्यात आलेला नाही.

XV) संभाव्य देयता :

अ) महामंडळाविरूध्द असलेले दावे जे देय म्हणुन स्विकृत केलेले नाही.

१. सन१९८७-८९ ते २००१-२००२ या कालावधीत महाराष्ट्र /गुजरात राज्याकरीता असलेला रू.२,९६,६८,६९६.०० (सकल) विक्री कर विषयक राशी (मागील वर्षी रूपये २,९६,६८,६९६.०० (सकल)) ज्या बाबत महामंडळाने संबंधीत न्यायसनाकडे अपिल दाखल केले आहे.
२. कंत्राटदार, बिजोत्पादक आणि ग्राहक यांनी महामंडळाविरूध्द दाखल केलेल्या दाव्यांची एकीकृत रक्कम रू. २,६८,७०,५४४.०० (मागील वर्षी रू. ४०१६६१७४.००).
३. कामगार व कर्मचारी यांनी महामंडळाविरूध्द दाखल केलेल्या दाव्याबाबत देयता रक्कम अनिश्चीत.
४. कृषि उत्पन्न बाजार समितीची नापास व नॉनसिड बियाणे विक्रीवरील फी रक्कम अनिश्चित
५. फिरता निधीवरील व्याजाबद्दल महाराष्ट्र शासनाकडून माहिती अप्राप्त असल्यामुळे सदर रकमेच्या अनिश्चितीमुळे तरतूद करण्यात आलेली नाही.
६. मध्यप्रदेशातील एका पुरवठा धारकाने लवादाकडे अर्ज दाखल केला आहे आणि त्याची कार्यवाही सुरु आहे.
७. दर आणी कर रू. ८८,४२,०४४.०० (मागील वर्षी रू. ९५,०८,०२५.००)

२४. लेख्याबाबत टिपणी.:

i. करारातील भांडवली खर्चाची कार्यान्वित न झालेली रक्कम रू. २,७०,२६,७५०.०० (मागील वर्षी रू. ९,९१,७५०००.००)

ii. महामंडळाकडे उपलब्ध माहीती नुसार लघु संलग्न कायद्याअंतर्गत कुठल्याही पुरवठादाराकडून १ लाखापेक्षा जास्त व ३० दिवसाकरीता व देय रक्कम व व्याजासंदर्भात कुठलेही दावे नाहीत.

iii. विशेष अंकेक्षण अहवालाप्रमाणे रू.२२,१३,२०३.००(५७ धनादेश रू.१८,१८,१८०.०० चे शेतकऱ्यांना दिलेल्यानुकसान भरपाईचे आणि २५ धनादेश रू. ३,९५,०२३.००रूपयाचे बोनस/अनुदान/इन्सेंटीव/इतर) अनधीकृतपणे शेतकऱ्यांच्या संमतीशिवाय महाबीज कर्मचारी सहकारी पतसंस्थेच्या बॅक खात्यामधे जमा केलेले आहेत. महाबीज कर्मचारी सहकारी पतसंस्थेने सन २०१०-२०११ ते २०१४-१५ या वर्षात कुपन सुट अपुर्ण कागदपत्रे महामंडळाच्या शिवणी कार्यालयाकडे जमा करून रू. १६,१७,३१० चा अयोग्य फायदा घेतलेला आहे.याबाबत व्यवस्थापनाने पोलीस तक्रार केलेली असुन प्रकरणात चौकशी चालु आहे. व्यवस्थापनाने जबाबदार अधिकारी / कर्मचारी यांना निलंबीत केले आहे आणि ७ कर्मचाऱ्यांवर विभागीय चौकशी चालु आहे.

iv कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १३५(१) नुसार कंपनीने सी.एस.आर. समिती स्थापन केली आहे. कंपनी कायदा २०१३ अनुसूची सात मध्ये सी.एस.आर. मध्ये समाविष्ट कार्यसूचीची व्याख्या केलेली आहे. कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३५(५) नुसार, कंपनीने मागील तीन वर्षाच्या निव्वळ नफ्याच्या सरासरीचा किमान २ टक्के खर्च आवश्यक आहे. कंपनीने अहवाल वर्षात रु.२०,३६,७१४/- सी.एस.आर.उपक्रम अंतर्गत खर्च केले आहे.

v. महामंडळास पुरवठा करणाऱ्या कंपन्यांच्या स्थितीबाबत मायक्रो स्मॉल ॲन्ड मेडियट ॲक्ट, २००६ च्या अंतर्गत कुठलीच सुचना झालेली नाही आणि म्हणून याबाबत अदा केलेले / देय असलेली रकमेबाबत माहिति दर्शविण्यात आलेली नाही.

vi. व्यवस्थापकीय संचालक यांचे वेतन व भत्ते (इतर अनुषंगिक लाभासह)

(रूपयामध्ये)

	२०१५-१६	२०१४-१५
१. वेतन व भत्ते	१४,४८,६८६.००	७,९८,८२३.००
२. रजा वेतन अंशदान	२,०४,६६७.००	१,९४,०७६.००
एकुण	१६,५३३५३.००	९,९२,८९९.००

vii. बिजोत्पादकांचे मुख्य लेखे व सहाय्यक लेखे यांची जुळवणी १९९७-९८ पासुन करण्यात आली आहे. बिजोत्पादकांच्या लेख्यात या कालावधीपुर्वीची फरकाची रक्कम नक्त रू. ६,३३,०००.०० आहे.

viii. विवीध ऋणको व धनको आणि अग्रीम व आधीक्ये यांची लेखा पुस्तकानुसार संबंधीतांकडून खात्री व्हावयाची आहे व या बाबत काही लेखा पुस्तकात समायोजन असल्यास याची खात्री झाल्यानंतर करण्यात येईल.

ix. बँक विवरणामध्ये जमा रू. १२,७४,३१२.०० एवढ्या रक्कमेच्या जमा कर्त्याची ओळख व्हावयाची आहे (मागील वर्षी १७,१६,३७१.००रूपये) या बाबत बॅकेशी विचारणा करण्यात येत आहे.

x. **कर्ज व अग्रीम या अंतर्गत खालील येणे राशीचा समावेश आहे.**

(रूपयामध्ये)

अक्र	विवरण	येणे बाकी		महत्तम येणे बाकी	
		चालु वर्ष	मागील वर्ष	चालु वर्ष	मागील वर्ष
१.	संचालक-	_______	_______	७२८९५.००	३५०९८.३७
२.	व्यवस्थापकीय संचालक -	_______	५०००.००	९५६५७.००	६२९३८.००

xi. अहवाल वर्षातील स्वरूप लक्षात यावे या हेतुने मागील वर्षाशी असलेल्या रकमांचे वर्गीकरण/पुर्नमांडणी करून नजीकच्या रूपयापर्यंत करण्यात आलेले आहे.

xii **विदेशी मुद्रेतील व्ययः**

(रूपयामध्ये)

अ.क्र.	विवरण	२०१५-१६	२०१४-१५
१	विदेशी मुद्रेमधे केलेला खर्च (मशीनरी खरेदी,इंटरनेट आणी सभासर फी. खर्च)	-	१६,०२,०३५.००

xiii. कंपनीने औद्यौगीक विकास महामंडळ व शासनाकडून १५ ठिकाणी जमीन ९९ वर्षाच्या भाडेपट्टयावर घेतलेली आहे. या खात्या अनूरुप भाडेपट्टीसाठी २,०७,१९६.०० रुपये नफा व तोटा खात्यात वर्ग करण्यात आले.

xiv. महामंडळाद्वारे कर्मचारी भविष्य निधी, गुंतवणूकदाराची सुरक्षा निधी, आयकर, कर्मचारी राज्य विमा, संपत्ती कर विक्री कर, तसेच सेवाकर राशीचा भरणा नियमीत स्वरुपात संबंधीत प्राधिकरणाकडे करत आहे.

xv. **भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने जारी केलेले मान्यता प्राप्त लेखाविषयक मानक.**

१.कर्मचारी लाभ-

कर्मचाऱ्यांच्या लाभाचे सविस्तर विवरण खालीलप्रमाणेः

भविष्य निर्वाह निधीः

भविष्य निर्वाह निधी हे निवृत्ती लाभ योगदान योजना निश्चित केली आहे. योगदान शूल्क हे वर्षाच्या नफा व तोटा खात्यात योगदानाद्वारे आकारले जाते.

(ग्रॅच्यूइटी)

महामंडळाने पात्र असलेल्या कर्मचाऱ्याकरीता ग्रॅज्युईटी (निवृत्ती लाभ योजना) लागु केलेली आहे. या अंतर्गत निवृत्त होणारे कर्मचारी, सेवेमध्ये असताना झालेला मृत्यू, किंवा सेवेमधुन निलंबित झालेल्या कर्मचाऱ्यांना एक वर्षाच्या सेवेला पंधरा दिवसाचे गणन करुन लाभ दिल्या जातो. महामंडळाने एल आय सी ची ग्रुप ग्रॅज्युईटी कम लाईफ इन्शुरन्स स्क्रीम लागू केलेली आहे. त्यानुसार एल आय सी नी ग्रॅज्युइटी विषयक देय अंशदान व जमा केलेले अंशदान ह्याचे गणन केलेले आहे, हि देय रक्कम नफा तोटा पत्रक खात्याला नावे टाकल्या जाते.

अक्र.	विवरण	रक्कम (रूपयामध्ये)
१	सरासरी मासीक वेतन- ४७५ कर्मचारी	४००७९.९६
२	३१.०३.२०१६ रोजी जमा देयता	२६,५४,६२,४०६.००
३	३१.०३.२०१६ रोजी शिल्लक निधी	२५,५२,७४,३६४.००
४	निधी मधील तुट (२-३)	१,०१,८८,०४२.००

एल.आय.सी.विमा कंपनीने माहीतीदिल्याप्रमाणे रू. १,०१,८८,०४२/- या देयतेची अल्पकालीन तरतुद केलेली आहे (टिपणी-७)

अर्जीतरजा रोखीकरणः

नियमित कर्मचाऱ्यांच्या अर्जित रजा रोखीकरणाच्या देय रकमेचे गणन एल.आय.सी.च्या समूह रजा रोखीकरण विमा पॉलिसीद्वारे करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार एल.आय.सी. अमरावती यांनी अर्जित रजेचे रोखीकरण हे कर्मचाऱ्यांच्या वर्ष अखेर शिल्लक असलेल्या रजेवर केलेले आहे. व हि देय रक्कम नफा तोटा पत्रकाला नावे टाकण्यात येते.

अक्र.	विवरण	रक्कम (रूपयामध्ये)
१	सरासरी मासीक वेतन- ४७५ कर्मचारी	४००७९.९६
२	३१.०३.२०१६ रोजी जमा देयता	१८,९२,००,३५७.००
३	३१.०३.२०१६ रोजी शिल्लक निधी	१८,४२,७७,५८६.००
४	निधी मधील तुट (२-३)	४९,२२,७७१.००

एल.आय.सी.विमा कंपनीने माहीतीदिल्याप्रमाणे रू. ४९,२२,७७१/- या देयतेची अल्पकालीन तरतुद केलेली आहे (टिपणी-७)

२. प्रती समभाग उत्पन्नः (रक्कम रुपयामध्ये)

विवरण	२०१५-२०१६	२०१४-२०१५
मुलभूत उत्पन्न प्रती समभाग खालीलप्रमाणे गणन केले आहे		
सामान्य समभागधारकांना देण्यायोग्य निव्वळ नफा	३१,१०,०४५९६	२७,५४,५१,९७३
आखडेवारीने आले असलेले सामान्य समभाग	४,१८,४४५	४,१८,४४५
मूलभूत उत्पन्न प्रति समभाग (दर्शनी मुत्यः १० प्रति समभाग (अ) / (ब)	**७४३**	**६५८**

३. विस्थगीत कर देयता / संपत्ती

भारतीय सनदी लेखपाल संस्थेने, स्थगित कर संपत्ती व देयते बाबत एएस-२२ नुसार विभागणी केली ती खालील प्रमाणे

(रूपयामध्ये)

विस्थगीत करदेयता	संपत्ती	देयता	शिल्लक
सुरूवातीची शिल्लक	५१,४१,९५३.००		
खात्यानुसार काढलेला घसारा व आयकर अधिनियमानुसार काढलेला घसारा यातील फरक		१,०२,७४,६६७.००	
इतर बाबी	४,४१,२५६.००		
एकुण	५५,८३,२०९.००	१,०२,७४,६६७.००	
अखेरची निव्वळ देयता			४६,९१,४५८.००

४. सेगमेंट अहवाल :

महामंडळाचा प्रमुख व्यवसाय फक्त बियाण्यापुरता व भौगोलीक प्रदेशापुरता मर्यादीत असल्यामुळे भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेच्या ए.एस. १७ नुसार वेगळे दर्शविण्याची आवश्यक्ता नाही.

५. संबंधीत व्यक्ती प्रगटन

अ) संबंधः

महत्वपुर्ण व्यवस्थापन व्यक्ती आणी नातेवाईकः

१. श्री आर. व्ही. गमे, व्यवस्थापकीय संचालक
२. श्री अरूण बी. उन्हाळे, व्यवस्थापकीय संचालक
३. श्री संजय एस धोत्रे, संचालक
४. श्री व्ही. टी. देशमुख,संचालक
५. श्री बी. व्ही. देशमुख, संचालकाचा मुलगा
६. श्री डी. व्ही. देशमुख, संचालकाचा मुलगा

ब) अहवाल वर्षात संबंधीतांशी केलेले आर्थिक व्यवहार

अक्र	नाव	रक्कम (रूपये)	विवरण
१	श्री अरूण बी उन्हाळे	१६,५३,३५३.००	वेतन
२	श्री संजय एस धोत्रे	४,५००.००	बैठक फी
३	श्री व्ही. टी. देशमुख	१२,०००.०० १,८१,८०३.००	बैठक फी बियाणे खरेदी
४	श्री बी. व्ही. देशमुख	८६,२२६.००	बियाणे खरेदी
५	श्री डी. व्ही. देशमुख	७२,५५७.००	बियाणे खरेदी

६- खरेदी विक्री आणि साठा याबाबत विवरणः

(रूपये लाखामध्ये)

	विवरण	२०१५-२०१६		२०१४-२०१५	
		मात्रा (क्विंटल)	रक्कम (रूपये)	मात्रा (क्विंटल)	रक्कम (रूपये)
अ)	पायाभुत बियाणेः प्रारंभण स्कंध	६८३	४१०.००	१४०२	६२.००
	खरेदी	७४३८३	३३२५.६७	६५८४३	२६०८.१३
	विक्री	६६६०५	४२२५.९९	६३३४१	४१०२.१५
	संवरण स्कंध	९९३	५५.३७	६८३	४१०.००
ब)	**प्रमाणीत, कच्चे आणी सत्यप्रत बियाणेः** प्रारंभण स्कंध	२७५२३०	११५.१४	१३७०१०	५८७४.००
	खरेदी	८४७६३४	३९२४५.१८	८६९४६६	३४६५९.३७
	विक्री	८०६६०१	४७६१९.८५	६७९२६४	३६९१८.१९
	संवरण स्कंध	२४३३९९	११५.१३	२७५२३०	११५.१४

टिपणीः- यामध्ये ८०,३३२ क्विंटल (मागील वर्षी ५५,२०३ क्विंटल) जे लोग्रेड तथा नापास बियाणे प्रक्रिया करणांतर्गत तूट व अन्य ऱ्हास दर्शविते जी उपरोक्त साठ्यात समाविष्ठ नाही.

परिशिष्ट १ ते २४ स्वाक्षरांकित
सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार
टीएसीएस ॲन्ड कंपनी करीता
सनदी लेखापाल

संचालक मंडळाच्या वतीने व करीता

एस चित्रा पिलै भागीदार
सभासद क्र. १०४१४५
फर्म नं. ११५०६४ डब्ल्यु
नागपुर २९.०९.२०१६

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)

आर.व्ही.गमे (भा.प्र.से.)
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं. ०७५४००३१

बिजय कुमार (भा.प्र.से.)
अध्यक्ष
डिन नं. ०७२६२६२७
स्थळ - मुंबई
दि. २७/०९/२०१६

तरते भांडवल (कॅश-फ्लो तक्ता) दि.३१ मार्च २०१६ वर्षाकरिता

विवरण	३१ मार्च २०१६करीता रुपये	३१ मार्च २०१५ करीता रुपये
अ) कॅश फ्लो प्रत्यक्ष व्यवहारातुन		
१. कर आणी विशेष बाबी पुर्व नफा	५०००७३६९७	४४३३६९४५०
समायोजन:		
घसारा	१०३६२२४७	११९३५०३६
अचल संपत्ती विक्रीवरील नफा	०	(४४९५०४)
दिलेले व्याज	१३७३०५१९	५६४५८२८
निर्लेखीत भाडेपट्टी	२०७१९६	१३३३४७
	५२४३७३६५९	४६०६३४१५७
२. खेळते भांडवलातील बदलापुर्वीचा नफा		
समायोजन:		
दिर्घ व अल्प मुदती अग्रीम	(६६९३४४५२७)	४४५२४२१५९
ऋणको	(८१४५२६७७)	१२८९६९८३
इतर चल संपत्ती	(१८४७९०५६)	(१५११५९६२)
व्यापारी	(६६४००००००)	(५५६२०००००)
व्यपारी व चल देयता आणी तरतुदी	३५९०८६१२३	(५०७२२८८८०)
	४७७८३५२२	(१५९७७१५४३)
३. व्यवहारातुन रोख निर्मीती		
प्रत्यक्ष कर (नक्त)	(१२१२५८७५८)	(२४४५९२३९२)
दिलेला लाभांश	(५०३६३०५)	(५०५६५९४)
सीएसआर खर्च	(२०३६७१४)	(४४८६००)
अनुदानातुन महसुली खर्च/परतफेड	(२९१३७९८५)	(८४७००९९)
प्रत्यक्ष व्यवहारातुन विशेष बाबी पुर्वी प्राप्ती	(१०९६८६२४०)	(४१८३३९२२८)
ब) **कॅश फ्लो गुंतवणुक व्यवहारातुन**		
चल संपत्ती/प्रगती पथावरील कार्य(निव्वळ)	(८०३९४७९५)	(८९९८९५७९)
चल संपत्ती विक्री	०	५६१८८२
गुंतवणुक व्यवहारातुन नगद रक्कम	(८०३९४७९५)	(८९४२७६९७)
क) कॅश फ्लो वित्तीय व्यवहारातुन		
उसनवार पासुन प्राप्ती	१७८५४७४६७	१२४९३३४१६
दिलेले व्याज	(१३७३०५१९)	(५६४५८२८)
भांडवली अनुदान	१३०३७००००	९८२३४४३०
वित्तीय व्यवहारातुन नगद रक्कम	२९५१८६९४८	२१७५२२०१८
रोकड वाढ/घट आणी रोखीचे सममुल्य	१०५१०५९१३	(२९०२४४९०७)
वर्षाचे सुरूवातीस रोख व रोख सममुल्य	१८८२८८६७८९	२१७३१३१६९६
वर्षाचे शेवटी रोख व रोख सममुल्य	१९८७९९२७०२	१८८२८८६७८९
निव्वळ वाढ	१०५१०५९१३	(२९०२४४९०७)

सोबत जोडलेल्या अहवालाप्रमाणे टीएसीएस ॲन्ड कंपनी करीता
सनदी लेखापाल

संचालक मंडळाच्या वतीने व करीता

एस चित्रा पिलै भागीदार
सभासद क्र. १०४१४५
फर्म नं. ११५०६४ डब्ल्यु
नागपुर २९.०९.२०१६

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)

आर.व्ही.गमे (भा.प्र.से.)
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं. ०७५४००३१

बिजय कुमार (भा.प्र.से.)
अध्यक्ष
डिन नं. ०७२६२६२७
स्थळ - मुंबई
दि. २७/०९/२०१६

३१ मार्च २०१६ रोजी संपत असलेल्या महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, मर्या., अकोला ह्यांच्या लेख्याबाबत कंपनी कायदा २०१३ अनुच्छेद १४३ (६) (ब) च्या अनुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार यांची लेख्याबाबत टिपणी

कंपनी कायदा २०१३ मधील लेखांकनाच्या मान्य मानकानुसार ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाचे लेखे बनविण्याची जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी कायदा २०१३ च्या अनुच्छेद १३९ (५) नुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार यांनी वैधानिक लेखा परिक्षकाची नियुक्ती केली असून कंपनी कायदा कलम १४३ (१०) अंतर्गत ह्या आर्थिक लेख्याबाबत इन्स्टिट्युट ऑफ अकाऊंटस् ऑफ इंडिया या व्यावसायीक संस्थेद्वारा नमुद केल्यानुसार ह्या आर्थिक लेख्याबाबत स्वतंत्र्य रित्या मत प्रदर्शीत करण्यास पुर्णतः जबाबदार आहे. हे त्यांनी केल्याचे त्यांच्या २९ सप्टेंबर २०१६ रोजीच्या लेखा अहवालामध्ये दर्शविले आहे.

आम्ही भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार यांच्या वतीने महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ., अकोला यांचे ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाचे कंपनी कायदा २०१३ च्या अनुच्छेद १४३ (६) (अ) नुसार पुरवणी अंकेक्षण वैधानिक लेखा परिक्षकांच्या कोणत्याही तपासणी नोंदी शिवाय तसेच काही बाबतीत प्राथमिक चौकशी करुन वैधानिक लेखा परिक्षकांच्या अहवालावर तसेच पुरवणी अंकेक्षणामध्ये कोणतेही आक्षेपार्ह बाबी निदर्शनास आल्या नाहीत.

भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार करिता
स्वाक्षरांकित
(डि.के.शेखर)
महालेखाकार (लेखा परिक्षा) - III

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : ०१ नोव्हेंबर २०१६

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

बिजोत्पादक / भागधारक यांचेकडून बँक खातेक्रमांकाचीमाहिती भरुन घ्यावयाचा अर्ज

१. नांव :

२. भागधारक आहे का ? - होय / नाही.

३. फोलिओ क्रमांक : *

४. पत्ता :

गांव ____ तालुका ____ जिल्हा ____

५. पॅन नंबर :

६. आधार कार्ड नंबर :

७. मोबाईल क्रमांक : १

८. बँकेचे नांव - राष्ट्रीयकृत बँक - उदा. (SBI, BOM, BOI, CBI, etc.) व इतर बँक

____ शाखा :

९. बँकेचा खाते क्रमांक

१०. बँकेच्या शाखेचा IFS Code No.

मी संस्थेला माझा खाते क्रमांक माझ्या नावाने अदा होणारी रक्कम, ही नमुद केलेल्या खात्यात RTGS / ECS / NEFT द्वारे जमा करण्यास माझी संमती आहे.

सही ____
बिजोत्पादक/भागधारकाची

वरील प्रमाणे महाबीज बिजोत्पादक/भागधारकाने भरुन दिलेली माहिती त्यांनी सादर केलेल्या बँकेच्या पासबुकाची पहिल्या पानाची सत्यप्रत / बँक स्टेटमेंटची सत्यप्रत/ रद्द केलेला चेकची प्रत पॅन कार्ड नंबर व आधार कार्डची सत्यप्रत नुसार सादर केली आहे

सहाय्यक क्षेत्र अधिकारी यांची सही ____
नांव ____
जिल्हा कार्यालयाचे नांव :- महाबीज ____

जिल्हा व्यवस्थापक यांची सही व शिक्का

फोलिओ क्रमांक पत्याचे स्टिकरवर दर्शविलेला आहे.

नोंदणीकृत कार्यालय - महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला.

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

नोंदणीकृत कार्यालय : महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला ४४४ १०४

प्रतिनिधी नेमावयाचा फॉर्म

३९ वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा

मी / आम्ही (जर भागधारक संयुक्त भागधारक असतील तर) ____________________

राहणार ____________ तालुका ____________ जिल्हा ____________ महाराष्ट्र राज्य

बियाणे महामंडळ मर्यादितचा / चे भागधारक या द्वारे श्री/श्रीमती/कु. ____________________

____________ रा. ____________ ता. ____________ जि. ____________

यांची डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय, कृषिनगर, अकोला - ४४४ १०४ येथील डॉ.के.आर.ठाकरे सभागृहात, शनिवार दि.१७ डिसेंबर २०१६ रोजी दुपारी ०१.०० वाजता भरणाऱ्या ३९ व्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेसाठी माझे / आमचे प्रतिनिधी म्हणून उपस्थित राहण्यास व माझा / आमच्या तर्फे आमसभेशी संबंधीत कार्यवाही बाबत असणाऱ्या ठरावाबाबत जर मतदान झाल्यास मतदान करण्यासाठी नियुक्त करतो.

प्रतिनिधीची स्वाक्षरी ____________________

भागधारकाची प्रमाणांकित

स्वाक्षरी

एक रुपयाचा रेव्हेन्यु स्टॅम्प

पत्ता ____________________

____

धारण केलेल्या भागांची संख्या (   ) व फोलिओ नं. (   ) .

टिप : प्रतिनिधीत्वाचा फॉर्म एक रुपयाचा रेव्हेन्यु स्टॅम्प लावून महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालय महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला - ४४४ १०४ येथे नियोजित वेळेपुर्वी ४८ तास अगोदर दाखल करणे आवश्यक.

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

उपस्थिती पत्रिका

मी ____________________ रा. ____________ ता. ____________

जिल्हा ____________ महामंडळाचा भागधारक / भागधारकाने नेमलेला प्रतिनिधी असून म.रा.बि.मं.मर्यादितच्या शनिवार दि. १७ डिसेंबर २०१६ रोजी दुपारी०१.०० वाजता डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय,कृषिनगर, अकोला येथील डॉ.के.आर.ठाकरे सभागृह येथे होणाऱ्या ३९ व्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेसाठी माझी उपस्थिती नोंदवितो.

स्वाक्षरी

टिप : सभेसाठी उपस्थित राहणारे भागधारक अथवा भागधारकांनी नियुक्त केलेले प्रतिनीधी यांना विनंती करण्यात येते की, त्यांनी उपस्थिती पत्रिका भरुन सभेच्या प्रवेशद्वारावर सादर करावी.